

Št. 178

**APRIL
2021**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Taubi, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Barbara Jozelj, Žiga Novak,
Jasmina Memić, Špela Blatnik, Diego Menendes, Miha Čurman,
Jan Omahne Femec

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Jože Pauman, Miloš Dragojevič, Rade Nikolič, Ban, Aprilija Lužar,
Prawny, M.

Ovitek:

Prva stran: Nada Žgank (na fotografiji Dajana in Matjaž)

Zadnja stran: Nada Žgank (na fotografiji Edin)

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Tiskano na okolju prijaznem papirju.

Prostovoljni prispevek za časopis je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je prispevek za en izvod 2 EUR.

Celoletni prispevek za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini
pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

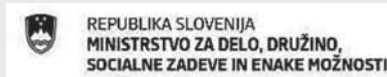
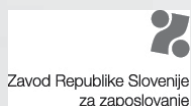
Evropski socialni sklad, projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

BILO JE NEKOČ NA DIVJEM ZAHODU

Foto: osebni arhiv

Za nami je prvo leto epidemije, ki je močno zaznamovala našo družbo. Društvo Kralji ulice so v tem času pretresali številni smrtni primeri članov in članic društva. Ne pomnim, da bi bilo v zadnjih desetih letih v tako kratkem času število umrlih tako visoko. Razlogi za to so različni. Virus SARS-CoV-2 je temu, skupaj s pridruženimi boleznimi, botroval v vsega treh primerih. Korona je bila v tem pogledu prijazna do nas. Jasno je, da so življenja preminulih polna žalostnih zgodb, vendar bi se čemernosti tokrat rad izognil in se osredotočil na tiste dogodke, ki smo se jih skupaj radi spominjali, se jim vedno znova nasmejali. Naj vas ta besedilni šlager z majhno retorično vrednostjo popelje v črnohumorni svet brezdomskega šansona.

Stripi je bil dolgo časa brez osebnega zdravnika. Nekega dne se ga je končno odločil poiskati in se naročil na prvi pregled. Vstopil je v ordinacijo, zdravnik je odprl njegovo kartoteko in z resnim glasom dejal: »Vi ste mrtvi.« Stripi ga je začudeno gledal. »Piše, da ste umrli,« je rekel zdravnik in predenj porinil njegovo zdravstveno kartoteko, kjer je črno na belem pisalo »umrl«. Stripijev odziv: »Pa sej to ne morš verjet!« Poved, ki je postala njegov zaščitni znak.

Pri Stripijevih dogodivščinah, ki jih ni manjkalo, ne gre pozabiti na čas, ko je bil vabljen na sodišče, obtožba se je glasila mobing na delovnem mestu. Če omenim, da je Stripi dolga leta na Njegosovi ponujal Kralje, si najbrž lahko predstavljate, kako absurdno je vse skupaj zvenelo. Sodišče je na dan obravnave uvidelo svojo zmoto in obravnavo tik pred začetkom procesa preklicalo. Stripi je seveda kar naprej ponavljal: »Pa sej to ne morš verjet.«

V misli se mi prikade še Selimova zagnanost. Bil je veseljak, zelo rad je prepeval ljudske pesmi vseh narodov Balkana. Nekoč se je odločil prebeliti sobo, takrat je bival v našem nastanitvenem programu. Prebelil je vse, kar mu je prišlo na pot. Najbolj zanimivo za pogledati je bilo prebeljeno razpelo z Jezusom. Če sem odkrit, se v tem trenutku temu iskreno nasmejim, na dan privre še nešteto humornih pripetljajev, ki sem jim bil priča v vseh teh letih. Selimova zgodba dobi epilog v samskem domu. Tudi tam se je zagnano odločil osvežiti sobo. Poleg sten je prebelil še mizo in okenske okvirje, stol in radiator pa le napol. Najemodajalec nad umetniško vrednostjo njegovega dela ni bil navdušen. Selim je zato kupil razredčilo in sobo očistil.

Veliko absurdnih situacij ter takšnih in drugačnih anekdot, ki jih ne gre pozabiti, se je pripetilo v letih obstoja društva. O tovrstnih dogodkih bi sicer lahko spisal krajši roman, vendar jih večina na žalost ni primernih za javno objavo. Turobne življenjske okoliščine brezdomnih so vse kaj drugega kot šaljive, a vseeno se je sem ter tja treba znati razbremeniti, se pošaliti.

V neusmiljenem okolju Divjega zahoda, kjer se borimo za eno od temeljnih in neodtujljivih pravic ljudi, dostopnost nastanitvenih kapacitet za vse državljane in državljanke, se tega dobro zavedamo. V nasprotnem primeru te peza delovnega okolja požre.

Jean Nikolič

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **SLIŠANJE GLASOV**
- 7 **ZGODOVINSKA RUBRIKA**
- 8 **TEREZA VUK: SLOVENSKI GASTRONOMSKI LONEC**
- 10 **1990–1991 V ZAVODU JARŠE**
- 11 **CESTNA FILOZOFIJA**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDATE IZ PRODAJE**
- 14 **MARIBORSKA STRAN**
- 15 **MARIBORSKA SCENA**
- 16 **KLAVDIJIN ZDRAVSTVENI KOTIČEK**
- 17 **SARIN DNEVNIK**
- 18 **IN MEMORIAM: MIHA ANDOLJŠEK**
- 20 **GOSTUJOČI KOLUMNIST**
- 22 **KRALJEVI RECENZOR**
- 24 **SKOK**
- 25 **IZZA REŠETK**
- 26 **RAZVEDRILLO**
- 27 **MILOŠEV FOTO KOTIČEK**
- 29 **OGLASNA DESKA**
- 30 **NAGRADNA KRIŽANKA**

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

Pismo uredništvu:

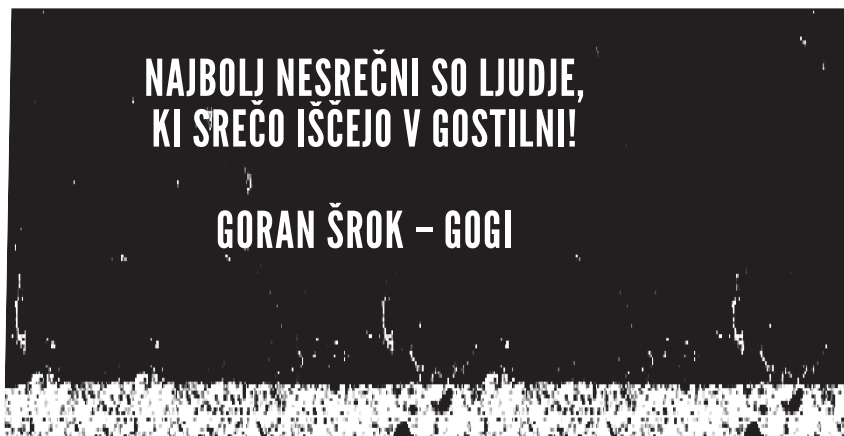
POZDRAVLJENI, KRALJI!

Pošiljam vam nekaj moških oblačil. Vem, ni veliko, je pa poslano z dobrimi nameni in v upanju, da komu prav pride. Hvala vsem, ki skrbite za to, da je brezdomnim malo lažje oziroma manj hudo dan za dnem. Medtem ko sem šivala (krpala) svoja oblačila in preverjala, če je treba okrepiti kakšen šiv na podarjenih oblačilih, sem pomislila, če bi vam morda prav prišlo prostovoljno delo v smislu popravila strganih oblačil. Imam šivalni stroj, cel kup šivank in sukancev in šivanje me veseli. Nisem ravno ultra ekspert, je pa zašito, kot je treba. ☺

Če vam sedaj ali v prihodnje slučajno moja pomoč prav pride, se lahko slišimo. Če ne, pa vam želim lep dan in čimprejšnjo toпло pomlad.

Tina, Kamnik

03
KRALJI
ULICE

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.
- Med ponujanjem časopisa upoštevam navodila za pravilno uporabo zaščitne maske in ohranjanje socialne distance.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice.

Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: info@kraljiulice.org.

NIKOLI MI NI DOLGČAS

Ljudem večkrat povem, da mi ni nikoli dolgčas. Razlog za to so prav glasovi, ki jih slišim. Ne spomnim se, kdaj sem jih prvič slišala, vem pa, da je bilo že v predšolskem obdobju. Spomnim se predvsem prestrašenih glasov, ki sem jih pretežno poslušala večji del osnovne šole. Podpihovali so mojo anksioznost in panične napade, a sčasoma sem spoznala, da dramtiziram in življenje ni tako strašno, kot se je zdelo prej. Kot otrok sem večino prostega časa preživela sama, in takrat so mi družbo delali drugi glasovi, ki so me popeljali v drug svet. Tako zelo sem se vživela, da nisem več videla svoje sobe, pač pa nek drug kraj. Kot v kakšnem filmu, ko ima nekdo v glavi cele scene in ga nenadoma nek zvok pripelje nazaj v ta svet. Vedno sem vedela, da so to moji glasovi, in nad njimi sem imela nadzor. Še danes bolj ali manj vsak dan za kakšno uro obsedim in pustim glasovom, da me popeljejo skozi dogodke preteklega dne. Na ta način sproti predelujem dogajanje, da ga lahko potem pustim za sabo in naslednji dan začnem na novo. Kot neka refleksija dneva. Pogosto v glavi odigram tudi prepire z drugimi osebami, ki si jih drugače ne morem privoščiti, in mi to pomaga pri predelovanju jeze.

V otroštvu sem imela precej težav z nespečnostjo in sem se vsako noč po temi sprehajala po hiši. Bila sem paranoična, a sem se bolj bala, da bom z lučjo koga zbudila, kot pa duhov in demonov, ki so prežali name za vsakim vogalom. Večkrat se je zgodilo, da sem zaradi strahu pred duhovi slišala stvari, ki jih ni bilo.

Najbolj sem si zapomnila primer, ko sem se tihotapila po stopnicah in za seboj slišala korake. Mislim, da še nikoli prej nisem tako hitro premagala razdalje do svoje sobe in prižgala luči. Sem dobila kar močno dozo adrenalina. :D Tudi zdaj včasih za seboj slišim korake, ko grem ponoči ven na sprehod, a to jemljem kot vajo za nadzor lastnih strahov. Vedno, tudi ko sem bila otrok, sem vedela, da so te stvari le v moji glavi.

Le enkrat se mi je zgodilo, da je bil v moji glavi glas, ki ga nisem prepoznala kot svojega. Ni bil preveč prijazen. Govoril mi je, naj se ubijem. Bil je kot šepet, a imel je neverjetno veliko moč. Za kak mesec ali dva je prevzel nadzor nad mojimi mislimi, in takrat sem se zatekla v apatijo. To je bilo najbolj nenavadno stanje, v katerem sem kadar koli bila. Kot da svojega življenja ne bi živila jaz. Ohranila sem dovolj nadzora, da sem ostala v očeh drugih normalno funkcionalno bitje, a po drugi strani sem bila dislocirana. Nemo sem opazovala sebe in brezpomenski sivi svet okrog svojega trupla, ki je robotsko jutraj vstalo, šlo v šolo, se pogovarjalo z ljudmi, jedlo, naredilo domačo nalogo in šlo spat. Bila sem brez prihodnosti, le čakala sem na smrt. V tem času nisem slišala nobenega drugega glasu. V mislih sem bila nema. Nisem imela energije za produkcijo drugih glasov. Po izhodu iz apatije je trajalo kar nekaj mesecev, da sem nad neprijaznim glasom dobila nadzor in uredila svoje življenje. Ta glas lahko zdaj povežem z dogodki iz otroštva, ki jih takrat na zavedni ravni

Ana Baraga, detajl naslovnice knjige *Svet, ki se sliši*

nisem razumela, sem pa čutila, da je nekaj močno narobe.

Naj končam z veselim glasom. Slišim lahko tudi glasbo po svoji izbiri. V primerjavi z glasbo, ki jo zaznam z ušesi, je ta sicer obledela, je pa dobro sredstvo za urjenje spomina. Pravzaprav lahko glasbo (če jo dovolj dobro poznam) v glavi razčlenim na posamezne dele (npr. glas, kitara, klavir ...), kar se mi zdi kar kul.

Vedno sem mislila, da glasove slišijo vsi, in sem bila presenečena, ko sem ugotovila, da jih ne. Glasovi, ki jih drugi ne slišijo, odejajo moje življenje v žive barve. Brez njih tudi mene ni. Res, z njimi mi ni nikoli dolgčas.

Marjetica

VABILO NA ŠOLO ZA FACILITIRANJE PODPORNH SKUPIN ZA SLIŠANJE GLASOV

Za nami sta dve leti delovanja šole za facilitiranje podpornih skupin. Kaj to sploh je? Včasih namesto »facilitiranje« rečemo »povezovanje« skupin. Na šoli se – na lastni izkušnji in skozi lastno sodelovanje – učimo, kako naj bi bile videti take podporne skupine ter kako naj bi ta oseba, imenovana »facilitatorica« ali »povezovalka«, pomagala k temu, da bi podporna skupina dobro tekla in da bi se v njej vsakdo čutil čim bolj dobrodošlega in sprejetega. Šola obsega celoletno srečevanje, običajno enkrat na štiri tedne po dve uri, vmes pa morda še sodelovanje na enodnevem ali dvodnevem seminarju in prisotnost na nekajdnevem letnem taboru slišanja glasov. K udeležbi na šoli posebej toplo vabimo osebe z lastno izkušnjo slišanja glasov ali s podobnimi nenavadnimi izkušnjami. Za te osebe bo udeležba na šoli brezplačna, prav tako za njihove svojce in podporne osebe, medtem ko bo za udeležbo zaposlenih oseb s kako strokovno izobrazbo na tem področju potrebno plačilo kotizacije. Razlika med podporno skupino in »šolo« je ta, da se na šoli nekoliko več časa pogovarjamo o tem, kako je srečanje teklo in kako smo lahko prispevali k temu, da so na

srečanju našle prostor teme vseh udeležencev. Srečanja tretjega leta šole se bodo začela v sredini aprila 2021.

Dodatno vabimo k sodelovanju tudi starše in druge svojce ter podporne osebe ljudi, ki slišijo glasove ali doživljajo neobičajna stanja zavesti. Za njih pripravljamo eno podporno skupino samo za svojce in eno mešano skupino za ljudi s takimi izkušnjami in njihove podporne osebe. Nudimo pa tudi individualno svetovanje in podporo v krizah za ljudi, ki doživljajo neobičajna stanja zavesti, ter za njihove svojce.

O sodelovanju na šoli za facilitatorje in o podpornih skupinah lahko dobite več informacij tako, da pišete na slisanjeglasov@gmail.com ali pokličete na telefonsko številko 040 294 188. Na enak način, torej po elektronski pošti ali po telefonu, se lahko tudi prijavite na šolo ali podporno skupino.

Bojan Dekleva

Franjo Frančič

Foto: osebni arhiv

ZGODBE BITK PROTI PRAHU

Žena je v paniki na hitro zmetala v avto nekaj oblek, dokumente in posadila sina poleg sebe na prvi sedež. Enajst let je imel in v njegovih očeh se je naselila žalost. Za okvirjem ogledala mi je pustila listek: *Totalno si naju uniči!* Razsul sem se. Na prafaktorje. A o tem pozneje. Ves čas je odmevalo: *Totalno si naju uniči!*

Nikoli več ju nisem videl. Vsa krivda je ostala meni. To, da sem ji vsa leta skupnega življenja lagal, jo varal, da sem jo izkoriščal, da sem bil nasilen, da sem jo pretepal. To, da niti do sina nisem zmogel biti dober več kot dve, tri leta po njegovem rojstvu. Pol leta sem preživel na psihiatriji, komaj, komaj sem se pobral. Kmalu zatem mi je znanec iz otroštva predlagal, da poskusim delati kot prostovoljec. Mislil sem si, da je nor, ko je verjel, da bom zmogel. Totalno sem bil na tleh.

V začetku je bilo težko, zelo težko, saj si skrit za slušalko, samo nisi navajen poslušati, nisi vajen resnično slišati. Ker gre za veliko razliko. Ker če res nisi zraven, če ne štartáš iz čistine, potem poslušáš, a nelišiš. Še prej mora biti tista kriza, tisti občutek, da ti zadeve polzijo iz rok, trudiš se, garaš, pa ne moreš nič zato. Ker če nisi občutil te popolne nemoči, potem je ne moreš resnično začutiti. In za to gre. Za pretok, za preboj. Ne vem, zakaj toliko besed, tretje leto zapored delam na zaupnem telefonu, pomoč v stiski. Nobene pravice nimam, da bi razgalil vse te pogovore, a vendar jih moram, vsaj nekatere, ki me žgejo v srce. Nič lepega ne bo to beleženje, samo naj zasije ta temna plat. V sesuti bolečini je največ človeškega.

Takrat se zaveš, kako površen si, kako malenkosten, kako brezpomembno je to pehanje za drobtinami, šele ko te udari smrt, bolezen, zavedanje smrti, šele takrat se zaveš, kako živíš v prazno. Seveda so bile prej priprave in vaje, samo bistvo je v poslušanju. Dobro se spominjam prvega klica, prestrašenega, skoraj otroškega glasu ženske, ki se je zlomila, ki so jo zlomili: *Sedemkrat sem bila v varni hiši, veste, kako je to, dva otroka imam, čisto majhna, saj me razumete, saj veste, kako je, nimam službe, nimam stanovanja, ne vem več, kaj naj storim, ni tisto, ko udari, ko zavpije, tisto čakanje nas ubija, predvsem otroka, moja zlata otroka, res ne vem, in to da tega pekla ne bo nikoli konec, kar konec bi storila, če ju ne bi bilo, kar obesila bi se, skočila v reko, pod avto, si zrezala žile, se nažrla tablet, samo da bi bila rešena tega pekla, ker on je manijak, norec, takoj prve mesece bi lahko vedela, a poti ni nobene, nobene prave rešitve iz te pasti, sama sem si kriva, čisto sama, prav mi je, samo zdaj tepe hčer, niti pet let nima, veste, kako je to, kot da bi mi trgali srce, naj udari mene, bom že zdržala, samo otroka naj pusti na miru, samo to prosim boga, ali pa naj me ubije, da bo vsega enkrat konec ...*

V enem dihu, komaj da sem jo pozdravil. Niti ni čakala, da bi rekel kakšno besedo, če bi jo našel. Tisti pretresljivi, drhteči glas, žalost in obup. Ne morem ga pozabiti, ker me je spominjal, toliko tega. Kako sem dolga leta mučil, teroriziral in pretepal svojo ženo, kako sem uničil edino, kar je bilo vrednega in svetega v mojem življenju, familijo. A vrniti se moram nazaj. Spomnim se, ko sva živela sama z mamo. Očeta nisem nikoli poznal, o očetu z mamo nisva govorila do 15. leta. Spomnim se mnogih moških, ki so prihajali in odhajali. Vsakega sem klical stric in le redki so bili z nama več kot mesec, dva. Mama pa, bilo je, kot da je bila vedno znova ogoljufana. Ne, ni se znašala nad menoj, a živela je v svojem svetu. Bile so skrajnosti, bili sta njena silna energija in njena potrnost. A nikdar me ni pustila

zraven, da bi resnično čutil toplino, varnost in ljubezen. Sam, samcat sem se igral ure in ure, dneve in dneve pri garažah na dvorišču. Bil sem osamljen otrok. Kasneje, ko sem odrasčal, me je žrlo, da ni bila vsaj toliko obzirna do mene, da bi vse te obiske stricev skrivala pred menoj ali mi jih olepšala z lažmi. Ne, ona je vedno udarila v živo. In ko sem jo večkrat čakal pred Ilirijo, ko sem jo videl na tovarniškem dvorišču, tako okroglo, gorečega pogleda izpod kodrastih, valovitih las, sem se spraševal: kdo je ta ženska? In spomnim se sladkega močnika, ki mi ga je pripravljala vsak dan. Prisiljena sva bila živeti skupaj, a si nikoli nisva bila blizu.

Jaz ne vem, kje je napaka v meni, da nimam dovolj ljubezni, da bi moški ostali ob meni. Spominjam se svoje mame, ki je po dvanajst ur garala v Tobačni tovarni in sem jo komaj kdaj videla z moškim. Spominjam se njene grbe, ki je postajala po njenem 40. letu vse večja in večja. Nikoli si nisem želela otroka, a ko se je zgodilo, pač nisem šla na splav. Pa me niso katoliško vzgajali, čeprav sem bila krščena in pri birmi. Dogajalo se je, da so moški v meni videli le začasno rešitev, ljubico za mesec, dva. Vem, da ne bi smela, samo ko je bil sin še majhen, sem mu sredico kruha namakala v vino. Zvečer sem ga tako spitala in na mah je zaspal. Potem me ni bilo strah, ko sem odšla do Rožne doline ali k Lovcu. Pa sem se le redko opila. Tista leta prav nobene utrujenosti nisem čutila po sihtu. Kasneje pa, kolikokrat sem ga opazovala, kako se ure in ure sam igra na dvorišču. Spomnim se, da je sam prosil za kruh, namočen v vino. Močnika, je rekel. Spomnim se ga, kako se je prebujal sredi noči in hodil pit vodo pod pipo na hodniku. Potem se spomnim, da sem pri vsakem moškem upala, da bo ostal z nama. Stric jih je klical. Vem, nikdar nisem bila ne vem kakšna lepotica, samo v postelji se niso pritoževali nad mano. Sina nisem sovražila, a bil mi je ovira. Ko je spraševal po očetu, mu nisem odgovarjala. Moški, ki je dve noči prespal pri meni, niti imena mu nisem poznala. Spomnim se, ko me je mama ujela pod mostom s poročenim sosedom. Za lase me je odvelkla domov do drvarnice. In potem je s kupa vzela metrsko leseno poleno in tolkla po meni. Kurbice pa ne bom redila pod svojo streho, je ponavljala. In me udarjala in udarjala, da sem padla v nezavest. Obe ključnici pod vratom mi je zlomila. Samo to ne more biti razlog, da so me moški ves čas zapuščali. Za šolo nisem bila in tako sem pri 16. letih začela delati kot navadna delavka v skladišču in kasneje v pakirnici. Moj oče, kolikor se ga spomnim, ker je umrl, ko sem bila stara šest let, je bil mnogo let starejši od mame. Pri skoraj 70 sta dobila mene. Saj je imel prej familijo na Hrvaškem in odrasle otroke, samo o tem se ni smelo govoriti.

Vem samo, da so mu sosedje nagajali tako, da so pod mamin štibelec metali cigaretne čike. Čeprav je delala v Tobačni, ni kadila. To so počeli le zato, da bi bil ostareli oče ljubosumen. In spominjam se, kako sem prestrašena kukala izza priprtih vrat, ko se je morala mama uleči na posteljo in spodvihati krilo. On je vzel širok usnjen pas od hlač in jo mlatil. Počasi, premišljeno, da je železna sponka mesarila živo meso. Samo mama so samo stokali, nikdar jokali. In po tem stokanju sem vedela, kdaj jo je mlatil. Kot žival. Zato sem mu potem, ko sem že odrasla, če je bil moški pretepač, takoj pokazala vrata. In če sem iskrena, veliko jih je bilo, ki sem jim jaz rekla, da se ne vračajo. Bili so moški za eno noč. Tisti, ki bi jih želela ob sebi, so odhajali. In tako sem ostala sama s sinom. Spomnim se, ko je mamo vzela bolezen dobesedno preko noči. Pomagala sem jo preoblačiti. Mrtvo.

Za šank,
sem se usedla,
kot
bi jedla.

V rokah
držala
kot žlico
pisalo.

Lačna
lepih
besed.

Kompliment
slajši je
kot sladoled.

Nedeljka

TOTAL REŽIM

1, 2, 3, 4, PARTIJA IN STASI ME DOL DRŽITA.
JEBE SE MI ZA VAŠ REŽIM.
RDEČA LUČ GRE SKOZI MENE.
UBIJA STVARI, UBIJA IDEJE.
UBIL BOSTE ŠE MENE.

NE JEBEM VAŠE AVTORITETE.
VAŠ REŽIM JE BULLSHIT.

1, 2, 3, 4, PARTIJA IN STASI ME DOL DRŽITA.
SAMO ŠE PUNK'N'ROLL ME POKONC' DRŽI.
SAM' ŠE PUNK MI DAJE UPANJE.

VAŠA ZNAČKA JE ZNAK TERORJA.
NE JEBEM VAŠE AVTORITETE.
NE RAB'M VAŠE INDOKTRINACIJE.
POLICIJA IN VOJSKA MI NE DASTA MIRU.
SAMO ŠE PUNK'N'ROLL ME POKONC' DRŽI.

ČRTOMIR CLONSKY

POGLED V OGLEDALO.
LE KAJ SE TAM JE POKAZALO?
DUŠA, POLNA ŽALOSTI IN BOLEČINE
PA KESANJA IN PRAZNINE.

NEŠTETO MISLI
SE PO GLAVI MI SPREHAJA,
RADA ENO BI UJELA,
A REDNO MI UHAJA.

ULETI MISEL MI NA DROGO
IN KAR SAMA PADE MI V ROKO.

ANEA

Zgodovinska rubrika:

IZSEK ČASA, 23. DEL

Zgodovina, pravijo, nas bi morala kaj naučiti. Drugi razmišljajo, da je čas ciklični in se stvari tako ali tako ponavljajo. Pri odnosu do revščine, brezdomstva bi lahko trdili, da se res. Pojavljajo se podobne dileme, kot so se pojavljale pred »100 leti«.

V novo-stari rubriki bomo poleg časopisnih »pričevalcev« odnosa do najbolj družbeno odrinjenih ljudi objavljali tudi pričevanje časa po spominih enega izmed prvih članov društva.

Odločil sem se pisati o brezdomnih, ki so krojili časopis Kralji ulice, pa jih danes že davno ni več med nami. Naj bo ta zapis spomin na njih. Z nekaterimi sem bil bolj v stikih, z drugimi malo manj, vendar če na koncu potegnem črto, je dal vsak od njih svoj prispevek, da smo zmogli ustvariti časopis, ki je danes širši javnosti dobro znan.

Preminulih brezdomnih ni malo. Če me spomin ne vara, je v letih od nastanka časopisa umrlo, pa ne bi rad pretiraval, več kot 50 oseb (ni pretiravanje, op. ured.). Naj jih nekaj omenim: Toni Meško, Tomislav Gruden, Marko Nakrič, Rajko Pitauer, Marjan Horvat, Marko Ceglar, Danilo in mnogi drugi. Vsi ti ljudje so dolgo časa živeli na ulici, nato v zavetišču in kasneje v stanovanju. Vendar je življenje na ulici terjalo svoj davek. Ko sta Toni in Marjan dobila svojo nastanitev, nista dolgo časa uživala spanja in življenja pod svojo streho, ampak sta kmalu zaradi bolezní umrla. Toni Meško in Marjan Horvat sta se poznala še z Viča, jaz pa sem imel to srečo, da sem Marjana spoznal, ko je še delal fotografije v temnici za znanega fotografa.

Marjan Horvat in Toni Meško sta bila vzorna člana društva in zelo dobra prodajalca časopisa, najboljša med najboljšimi. S Tonijem sva mnogokrat sodelovala tudi v predstavitvah društva, denimo na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, ali pa sva stala pred raznoraznimi medijskimi mikrofoni. Skupaj sva bila tudi na usposabljanju za delo v društvu ter se učila delati z računalnikom. To so bili nepozabni dnevi. Na te čase imam zelo pozitivne spomine, dobro smo se razumeli in tudi kaj potrpehi. Naj bo to zapis v spomin na nekdanje sodelavce Društva Kralji ulice.

Gregor B. Hann

MLADA NUDISTA

Ljubljana, 31. avgusta 1905, Josip Kordič, m. p. stražnik

Franc Cirar, voznik, stanujoč na Karolinski zemlji št. 6, je ovadil podpisanemu, da sta se dne 31. t. m. ob 2h popoldne naga kopala v Ljubljani ob hiši Karolinske zemlje št. 16 Albin Glavan, 14 let star, stanujoč na Karolinski zemlji št. 7, in Paul Keržin, 13 let star, oče Josip posestnik na Karolinski zemlji št. 17. Navedena sta pri kopanju prišedši na suho kazala svoje ude proti več mlajšim otrokom, tako da je bilo v pohujšanje. Keršič je prišel z materjo k uradu, ravno tako je prišla Glavanova mati, ki sta nad dejanji svojih sinov skrajno ogorčeni in sta svoja sinova doma s tepežem že zelo občutljivo kaznovali.

¹ Karolinska zemlja – današnja Izanska cesta.

² V kasnejšem policijskem zaznamku je zapisano, da je Albin Glavan star 13 let.

³ Pravilno: Paul Keršič, 11 let star (po kasnejšem policijskem zaznamku).

⁴ Zgodovinski arhiv Ljubljana, REG I, fascikel 1278, folija 32.

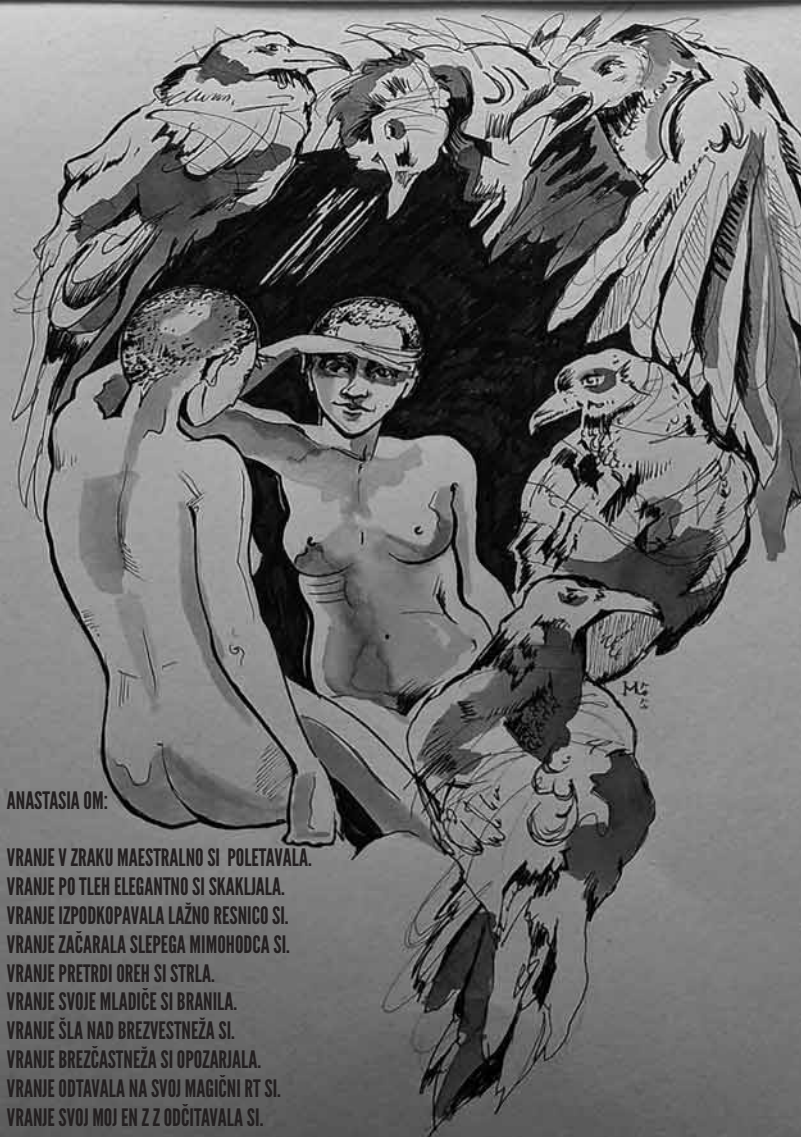
Zoran T. Radonjič

Kraljica in kraljica:

TANJA SAN:

VRANJE ODTAVALA SI V SVOJ GREBEN.
VRANJE OSTAJALA SI.
VRANJE ODJEHALA SI V SVOJ PRIPONKASTI SLOVES.
VRANJE OSTAJALA SI.
VRANJE ODMISLILA SI VSE ODVEČNE CNE CNE REZULTATE.
VRANJE OSTAJALA SI.
VRANJE BRALA SI SVOJ MOJ EN Z Z.
VRANJE OSTAJALA SI.
VRANJE ZABAVALA SI.
EN. EN.

ANASTASIA OM:

VRANJE V ZRAKU MAESTRALNO SI POLETAVALA.
VRANJE PO TLEH ELEGANTNO SI SKAKLJALA.
VRANJE IZPODKOPAVALA LAŽNO RESNICO SI.
VRANJE ZAČARALA SLEPEGA MIMOHODCA SI.
VRANJE PRETRDI OREH SI STRLA.
VRANJE SVOJE MLADIČE SI BRANILA.
VRANJE ŠLA NAD BREZVESTNEŽA SI.
VRANJE BREZČASTNEŽA SI OPOZARJALA.
VRANJE ODTAVALA NA SVOJ MAGIČNI RT SI.
VRANJE SVOJ MOJ EN Z Z ODCITAVALA SI.

Tereza Vuk:

SLOVENSKI GASTRONOMSKI LONEC

Foto: osebni arhiv

08
KRALJI
ULICE

Za začetek sam na hitr o men, ker dobivam veliko vaših sporočil. Če so vam moji zblojeni teksti cool, mate v knjižnici dve moji knjigi. Creepyatrija in Kolumniatrija. Če vam še tam ni zadost mojih kletvic, me lahko berete v štirih mesečnih kolumnah na spletnem portalu FokusPokus, kjer moj urednik Marko Crnkovič izgublja živce z mano že šesto leto. Če mate slepe frende, sem izdana tudi v Braillovi pisavi. Vse mate. Google it. Stric Google pove velik o marsikom. Okej, dost reklame. Včer sem vprašala folk na Facebooku, kaj nardijo, če jim dopizdi futr v neki restavraciji, gostilni ali šolski kuhinji. Ga pustijo al nesejo s sabo? Rečeš za doggy bag al si misliš, ko jebe vse? Ne govorim o unih porcijah od Ane Roš, k je vsakmu logično, da če nisi polizal še krožnika na konc, ti je šel ziher želodec že davno v kurac. Une naše ta prave kmečke porcije. Zaseka pa dunajski zrezek. Tak da je za pol Rdečega križa nafutrat, pa kakšni ocvirki za zraven pa mal matevža pa pireja. Zarad mene so lohki tud bikova jajca. Al pa jajca pa špinača. Un, k reče jajčko namest jajca, bi ga blo treba zakonsko preganjat. Jajčko? Kdo je teb odrezal jajčko? Ma, dejte mi jetra, vampe in krvavice. Sam dejte porcije tko, k se za hlapce delovne slovenske ponižne spodobi. Uno, k je za rudarja ubit skor na krožniku. Ker unih fensi hodov pa res nikol nisem štekala. Šetajo okol tebe s tistimi krožniki, ko da so na manekenski pisti. In pol te wannabe Claudia Schiffer sprašuje, če prinese nov krožnik. Alo, ženska, uno eno žličke gosje paštete sem pa ja dala v vamp takoj, ne? In pol ti prinese nov krožnik pa gor en scufan krvav kos mesa, k je mal večji od briketa za čivave, pa mal čez z nekim zelenim čudnim sranjem polit. Da je avokado. Ma, jebo te avokado in hipsteraj, dej nosi novo rundo. In pol jovo na novo. En pičkin dim od dveh njokov. Sam je tartuf čez nariban. »A še parmigianino direkt iz siciljanske riti gor naribamo?« Ding, ding. Tok in tok evrov več za dva njoka. Na konc jim pa skor že roke ljubiš, ker sladica za finish je bla za dvakrat žlico dat v gobec. Štekam, da je kuhanje umetnost, sam men so ti hodi pa take porcije pač bullshit. To je ista fora k una pri frizerju, k te vsa vesela sprašuje, če si zadovoljen.

Prawny

V resnici bi ji najrajš fuknil vse une špegle v glavo pa še s fenom jo na konc mal po buči useku. Pa še mal ta dobrega šampona čez dal, da bojo ja bolj mehki lasje za scufat jih ven. Tko se pa sam k en debil nasmehneš, plačaš in laufaš do ta prvega lokala na WC se igrat sam svoj frizer. In tko tud prideš od unih hodov lačen. Jebali jih hodi, če morš ti že vnaprej kalkulirat, kje bo pol ta prva burek kišta. Pač, neko standardno preseravanje za dost šuš. Kar mene čist nč ne moti, sam sama ne bom hodila tja, ker mi je pač smešno dat tok keša za futr v tok majhnih količinah. In zaglavimo pol taki, k sem jaz, v običnih gostilnah. Ker če si pri unih fancy šmeny komedijah na konc lačen, kle pol ne veš, če je gumb sploh še na hlačah. In kle smo pri doggy bagih. Če ne morete pojest vsega, a rečete, nej vam dajo za domov al ne? Moja FB-anketa je pokazala, da jih velika večina ne reče, nej jim zavijejo za domov, česar niso pojedli. Da jim je čudno. Bedno. Nekak sem dobila občutek, kokr da jim je to celo sramotno. Jaz pa že ne rabim hrane nosit domov, sej nisem en revež. Čak, why not? Bajti ti nekje v Ameriki prinesejo kr sami, evo kle mate, kar je ostalo. Pa fuk, lepo v vrečko, nosi s sabo, sej si plačal. In točno tko. Sej si plačal. In kaj. Maš en sestanek ob hrani, pa ti ne gre, zakaj bi tam vse pustila? Parkrat sem pustila, pa sem si pol doma jebala majku čist zapušena in lačna. Jao, sam

pogrela bi, pa to bi blo. Kaj pa bo en kelner tam z mojimi ostanki? Podgane bo futral pa čist nč družga. K so, by the way, zdej že čist živčne neki zarad korone. So se razpičkile, k so gostinci več al manj zaprti, pa težko kej za v želodčke najdejo po kanalih in jih je vse več vzun. Policijska ura in suffer tud za ljubljanske podgane. Ko je vojna, je vojna za vse. Sploh se pa podganam čist jebe za korono. Dale so tok laboratorijskih poizkusov čez, da se hvalijo, da je še praprababica preživela Černobil. Pa vse kremplje ma še. Da njih cepiš s to ta novo jebo, bi se ti sam nazaj smejale: »Kaj me žgečkaš, dej nehi.« In pol mojmu folku na FB, k so očitno vsi kao finoče, ne gre čez, da bi rekli, naj ti zavijejo hrano za domov. A če bi jih vprašala, če mečemo preveč hrane stran, bi bli pa že vsi v prvi vrsti s transparenti: Hrane ne damo! Hrana je vse! Ja, super, pol si jo tud za s sabo dam vzem, za svoj keš pa sploh. Po eni strani pravmo, ne se hecat s hrano, ne metat kruha stran, po drugi nas total boli patka, da ja ne bi izpadli kao eni klošarji sred restavracije. Pa uni so še veseli, da si skenslajo futr s kurca. Uno folijo za s sabo bojo pa že zmogli najt. In ker tud men pocrka vsa zelenjava v hladilniku, nosim vsa presrana futr dol v gretaokološke kontejnerje. Da me ja une podgane ne čakajo v zasedi. En dan bom šla srat za dobro jutro pa mi bo med nogami sam ena podganja glava ven iz školjke pogledala: »Dej futr.«

Jurij B. Hudohmet

POSLUŠTE, ENO SOBO BI RABIL

Foto: osebni arhiv

Pandemija covida 19 je bila usodna za marsikatero slovensko podjetje in tudi nam, espejvcem, ni lahko. Še posebej ne tistim, ki se ukvarjamo z dejavnostmi, ki so bile še posebej močno prizadete, v mojem primeru turizem. Sobe imam zaprte že nevemkateri dan, pa temu še kar ni videti konca. Elektropodjetij, Snage in telekomunikacijskih firm pa ne zanima preveč, kako je s tem, če maš firmo zaprto. Položnica vsak mesec. Pa se sprašujem, zakaj. Vsega je preveč, televizorjev, programov, in na koncu itak ne gledamo ničesar, ker buljimo vsak v svoj telefon. Oziroma, se pardoniram, žena gleda Umore na podeželju. Kje to, jebemti? V Cerknici? Potem seveda palamudim, kartam s položnicami, študiram, kaj je bolj nujno pa kdo lahko malo počaka. Na koncu se itak plačuje samo še po opominih – tik pred odklopom. Mlajši sin požre toliko hrane kot nosečnica v osmem mesecu, samo trpa. Kam to daješ, sonce ti žarko? Sicer imam prekomerno telesno težo, samo če bi toliko jedel kot on, bi imel 200 kil, tako pa se držim na solidnih 110. Starejši sin, k živi po načelu »bolje pekel kot služba«, pa spi je kofeta, da ga sproti ne morem zadosti kupiti. Če neha kavo piti, padejo delnice kave na svetovni borzi, majke mi. Kolumbija razglasi bankrot. Tudi z drogo ne morejo toliko notr prnest. In tako me mal razpizdenga na nek deževen ponedeljek, ko sem ravno premetaval položnice, zmoti telefon. Neznana številka.

»Ja, prosim?«

»Dober dan, je to nastanitev *****?«

»Je.«

»Poslušate, eno sobo bi rabil ...«

»Z veseljem, gospod, vendar smo zaradi vladnega odloka že nekaj mesecev zaprti. Saj veste, koronavirus pa to.«

»Ja, vem, vem, razumem, ampak, a veste, jaz ne bi rabil za prespat. Tako, za par ur samo. Kako se že reče ... za počitek, tko nekaj.«

»Za počitek rabite?«

»Ja, za počitek.«

»A ste utrujeni?«

»Ja, zmatran sem.«

»Pa pojdite domov?«

»Ne, ne. Ne gre tako. A veste, doma je žena.«

»In?«

»Ja ona ni utrujena. Je zdaj zaradi korone skoz doma, a veste. Je spočita. Človek pa pri počitku potrebuje mir, ne da nekdo brenči okrog njega, kot da je spil sod Red Bulla.«

»Ne vem, ne vem. A veste, jaz bi, pa ne smem. Kazni so kar hude. Lahko bi me sosed prijavil. Kaj jaz vem, on je Ljubljčan, pa navija za Jesenice in Maribor, čuden patron. Ne bi se čudil, če bi me prijavil.«

»Saj bi lahko tako naredila, da se ne bi sploh srečala. A veste. Če ne veš, da se je nekaj zgodilo, pač nisi kriv, ali kako? Ne vem, naglas razmišljam. Če bi se dalo to nekako.«

Kaj naj mu rečem zdej? Denar rabim kot Sahara vode, samo ne smem.

»A vi bi prišli sami?«

»Ne, ne čisto sam. Namreč, imam eno sodelavko. Tudi ona je potrebna počitka, če me razumete.«

»A tako. Vi pa sodelavka.«

»Če bi lahko nekako ... se zmenili.«

»Veste kaj. Denimo, da jaz pozabim zakleniti poštni nabiralnik pa da po nekem čudu notri pustim ključke od sobe. Tako, po nesreči. Slučajno.«

»In potem?«

»Vi bi pa mogoče lahko pozabil v tem istem nabiralniku 50 evrov. Pravim 50, tako da se nekaj reče, zaradi debate samo, kajne.«

»Kdaj boste to pozabu?«

»Kdaj bi pa radi, da pozabim?«

»Danes zvečer ob 19.00 bi bilo idealno.«

»Dobro, bom pač takrat pozabil.«

Ženo je zanimalo, kdo je klical. Ah nič, brez zveze. »Nekam dolgo si se pogovarjal, če je bilo brez zveze.« »Ena stranka je klicala. Sej veš, da ne smemo sprejemati.« Z enim očesom gledam skozi okno k tistemu kvizlinškemu sosedu, da ne bi česa preveč videl. Ura je bila že skoraj 19.00. Zdelo se mi je, da sem slišal nek avtomobil, kako je parkiral na dvorišču. Zdelo, pravim. Pogledal pa nisem. Česar ne vidiš, se ni zgodilo.

Rade Nikolic

Tobože. Žena pa tapka po tablici v spletni trgovini in študira, kako bo zapravila denar, ki ga nimamo. »Lej tole, ful akcija, 50 % off.« Jaz nezainteresirano: »Kaj to?« »Superge, ne.« »Saj jih imaš.« »Pa tebi je čisto vseeno, kakšna hodim naokrog, dobro veš, da sem te kupila že pred pol leta, plus tega jih je nosil tudi Žan in jih čisto raztegnil. Pa blatne so tudi.« »Umij jih.« »A tko, a za une tvoje pofukane vinilke je pa zmer dnar, kvas zanj kupu, Georgea Michaela za 30 evrov, ne vem, če si ga enkrat poslušal. Vsak teden naročuješ te tvoje glupe plate. Raj si kup oreng gramofon, ne pa, da daješ ful dnarja za plate, pol jih pa na tej stružnici vrtiš. Če smo že glih pr tem.« Se mi je zazdelo, da sem spet slišal avto. V odhajanju. Ne bom pogledal, ne bom. O sosedu ni bilo ne duha ne sluha. Dobro je. Če nič ne vidiš, ni greha. Pa nad tavžent nadmorske.

»Dobr, kup si une jebene superge, če je mus. Kdo te bo poslušal še cel teden.« Gospa so kar naenkrat zelo veseli. »A res? A lohk?« »Ja, kupi, a ne. Če sem reku, da kupi, kupi.« »A nis reku, da smo čist brez dnarja?« »Bli smo, pa nismo več. Eto.« »Odkod pa zdej dnar?« »Poštar prnesu.« »Poštar? Kako poštar?« »Ja poštar. Pej dol do kasla pa poglej.« »A me zajebavaš?« »Ne, smrtno resno.« In je šla. Denar je bil. Superge tud. Z večmesečno zamudo, ker shipping from China pa covid pa te scene.

1990–1991 V ZAVODU JARŠE

Petkov večer v zavodu Jarše. Za nekatere gojence zatežen, zamorjen. Vedno znova smo se ob začetkih in koncih vikenda, ko so drugi odhajali domov k svojcem, počutili še bolj izobčene, pozabljene. Delali smo napake, ki so polnile statistike in črne kronike. Vznikala so ilegalna združenja, ki so s samoorganizacijo priskrbela svojim članom tisto, kar so drugim normalnim ljudem priskrbele uradne institucije. Če je bil »normalen« človek oropan, pokraden ali tako pretepen, da je končal v bolnišnici, se je zagnal cel vik in krik, posredovala je policija, hitro odkrila storilce, sodišča pa so obsodila njihova dejanja. Če se je kaj takega zgodilo komu izmed nas in se je to razvedelo – klical jih itak ni nihče od nas –, se organi pregona za to niso pretirano zanimali.

Naše gibanje je bilo omejeno na zavodske površine. Zgradbo in tisto revše od igrišča, kamor pa ni prihajalo prav veliko zunanjih otrok. Večina njih se nas je v velikem loku izogibala, saj so jih starši strašili, da bodo končali kot mi. Zvečer so nas do jutranjega bujenja in preštevanja zaklepali v stavbo. Sem in tja je koga od nas nenamerno zbudil Miha, ko je ob nekajkratnih nočnih obhodih s svetilko ugotavljal, ali ubogljivo spimo oziroma ali smo še vsi prisotni ali pa smo se morda že poklali med seboj zaradi kakih starih zamer.

Tisti večer me ni nihče zbudil. Nočni ni bil Miha, ampak nekdo drug. Običajno je imel le dva obhoda. Enega kaj kmalu po zaklepanju, drugega pa kako uro pred jutranjim bujenjem. Delal sem se, da spim, in čakal na večerni obhod. Vsem drugim v skupini našega trakta je bilo kristalno jasno, da morajo biti ta večer tiho kot miške, saj sva dva nameravala iti ponoči ven. S cimri je bilo dogovorjeno tudi, kako naj zamotijo nočnega, v kolikor bi prišel na obhod sredi noči, ko naju še ne bi bilo nazaj in bi lahko opazil, da pod dekami ne leživa midva, temveč kup oblačil. Če bi naju nočni spregledal, bi najprej preveril ves zavod, potem pa takoj obvestil policijo. Ta bi potem naznanila patruljam, da imajo v zavodu begavca, nato bi se dodobra posvetili dogodku. Vedeli so, da obvestilu o begavcih običajno sledi kak vlom ali tudi serija teh. Ravno temu pa sva se želela izogniti, saj sva bila tudi sama namenjena krast.

Z dovoljenjem zavoda sem prodajal na boljšem trgu, tam preprodajal kavo, kasete, računalniške igrice, vinil plošče in si z zaslužkom naposled kupil star avto. Parkiranega sem imel ulico naprej, saj vzgojitelji niso vedeli za nakup. Tudi izpita še nisem imel. Polnoleten sem pa že bil in sem torej vse lahko uredil, kot se spodobi, in postal njegov lastnik. Ravno takrat sem bil tudi učenec SŠTS Bežigrad, dobro sem se razumel s profesorji za prakso, ki so mi omogočili temeljit pregled avta v šolskih delavnicah. Prej sem običajno pot do šole odpravil s skejtom, sem in tja me je pošlepal kak mopedist ali počasen avto na Jarški, saj takrat tam še ni bilo grbin. Ko pa sem kupil avto, sem pot opravil z njim. Če se je le dalo in v kolikor ni bilo v bližini nobenega vzgojitelja. Četudi sem bil polnoleten in imel vso pravico do avta, bi mi najbrž vzeli ključke, saj še nisem imel voznškega izpita. Naposled se je zgodilo ravno to.

Zjutraj sem se odpravil v šolo s skejtom v roki, se nameraval usesti v avto in odpeljati v šolo, a je bila kot nalašč ravno v bližini vzgojiteljica, ki je živel v bližnji ulici. Ni mi preostalo drugega, kot da sem odskejtal v šolo. Ko sem se vrnil, pa šok. Avta ni bilo več. Med tem, ko sem bil v šoli, so mi ga ukradli. Seveda sem zadevo naznanil policiji. Bil je cel kažin, saj so vzgojitelji izvedeli, da sem lastnik avta.

V zavod je prišel tudi kriminalist, pogovoru je prisostvovala najbolj naduta vzgojiteljica, ki ga je skušala prepričati, da ga po zakonu ne bi smel imeti. Oba sva ji dopovedovala, da to ni res, saj sem bil polnoleten državljan. A očitno je njeno žuganje kriminalistu »on nima kj za met avto, sj še nit izpita nima, nit ni koga od nas nč vprašal. Noben od nas mu ni dovolu, da si ga kup. Sj je prov, da je brez ostal!« zaleglo.

Nek policaj, ki je s sodelavci nekoč uletel v prostore, kjer smo imeli z bandom vaje, je od Štefa zahteval, da mu izroči kitaro, česar se je ta na vse kriplje otepal, prepričujoč uniformiranca, da je njegova, da mu jo je kupila mama in ima vse potrebne papirje in račune. Ko pa mu jo je ves preplašen naposled le izročil, je mož postave snel kapo, si ob smejanju sodelavcev opasal kitaro in usekal tak improviziran solo, da se je naš bobnar, ki mu je skušal slediti, ustavil in ga s povešeno čeljustjo občudoval. To je bil policaj, ki je bil zadolžen med drugim tudi za zavod, eden redkih, ki mu ni bilo čisto vseeno za nas in nas ni vedno kaznoval, ampak je tistim, ki niso delali pizdarij, dal vedeti, da so zanj čisto okej, da zgolj opravlja svoj poklic in ne meče vseh v isti koš. Znal je dati tudi svojevrstno vzgojno. Smrkavca, ki mu je v nedogled najedal in bil nesramen, je z lisicami priklenil za ograjo vhoda, se usedel na motor CTX in odpeljal. Šmrkavec je navihano tulil za njim, ga prosil, da ne bo več ... Obžalujoč svoja dejanja je občepl ob ograji s priklenjeno roko. Čez kakih 5–10 minut se je policaj seveda vrnil, ga odklenil, mulc pa mu nikdar več ni najedal ali ga žalil ali bil nesramen.

Čez čas sem tudi z njegovo pomočjo izvedel, kaj se je dejansko zgodilo z mojim avtom. Da mi ga je ukradel sogojenec. Medtem ko sem bil v šoli, mi je vdrl v omarico v sobi, ukradel ključke in prometno, avto pa baje prodal komu na Viču, ki je poceni kupoval ukradeno robo in jo potem preprodajal naprej. O tem se mu je pobahal storilec sam, medtem ko so ga obravnavali zaradi neke druge kraje.

O tem sem, potem ko sem se prepričal, da je avto res na Viču, obvestil viško policijo, vendar so me obravnavali naduto, zaničljivo. Vedeli so, da sem gojenec zavoda. Tekli so dnevi, tekli so tedni. Zgodilo se ni nič. Tako sem tisti večer po obhodu nočnega splezal po strelovodu iz tretjega nadstropja ter se sestal s klapo zunanjih prijateljev. Z njimi sem odšel na Vič in, medtem ko so oni z bejzbol palicami varovali moje početje, vlomil v lastni avto, ga z žičkami vžgal in se odpeljal nazaj v Jarše.

Tam potem spet po strelovodu nazaj v sobo in spat. Nihče ni ničesar opazil. Kaj kmalu po kosilu pa se je na dvorišče zavoda pripeljal avto s kriminalisti. Zahtevali so, da se oblečem in grem z njimi na postajo Vič, kjer so me obtožili, da sem izvršil kaznivo dejanje kraje avtomobila. Tokrat je prednje zaščitniško stopil moj vzgojitelj ter jim dejal, da v kolikor želijo razgovor, ga bodo opravili v njegovi prisotnosti. Rekli so, da gre za pomoto, da so prijeli prijavo, da sem ukradel omenjeni avto ... Nato so se usedli v svojega in odpeljali. Morda se nadaljuje.

Cestna filozofija:

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

KENNEDY

Robert F. Kennedy je bil v notranji administraciji ZDA odgovoren za sovjetske agente. Bil je pravosodni minister v administraciji svojega brata Johna, ki je bil za drugačno Ameriko. Zadnji šef politike pri njem je bil Tito. S pomočjo jugoslovanske tehnologije in Slovenca Hermana Potočnika Noordunga so šli Američani na luno. V hotelu Ambassador je Kennedyja ubil ameriški komunist, ki je bil zaprt na psihiatriji v Sovjetski zvezi.

P. S.

Po Hermanu Potočniku sta poimenovani ulici v Ljubljani in Gradcu. Predlagali so, da bi se mednarodna vesoljska postaja imenovala po njem, vendar predlog ni uspel, se pa po njem imenuje asteroid 19612 Noordung, odkrit 17. julija 1999 na observatoriju Črni Vrh.

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

STEKLA ŽIVAL

Ko mi nekdo, ki ga imam rad, reče, da sem stekel pes in da se že predolgo slinim na tem planetu, me zaboli. Besede so močno orožje. Ni vredno, jaz sem človek, čeprav težko nosim breme življenja. Zdravniki me šopajo s pomirjevali, socialni delavci obračajo moj denar, kot se jim zdi. Ne morem narediti ničesar. Lahko bi šel na sodišče in sam upravljal s svojim denarjem. Pa lahko bi nehal hoditi k zdravniku. Par let bom še živel. Ali ima smisel? Torej bom še naprej poslušal, da sem brez duše, da jo imam zaprto v kletki, da sem kmet in stekli pes.

Ne bom. Odmaknil se bom od ljudi, ki me ne spoštujejo, ki se jim smilim, ki si z mano samo krajšajo svoje dolgočasje. No, pravijo, da so prijatelji odgovor na naše potrebe. Jaz potrebujem ljudi, ki so prijazni do mene in mi hočejo dobro. Kaj je zame dobro, pa vem sam.

Rad dam, če le imam, sprejemam pa stvari, ki so mi všeč. Naveličal sem se, da me imajo za totalnega reveža in debila, pa tudi če bom moral naprej sam. No, ampak sam ne bom, dokler sem človek, ki daje in sprejema.

Kavica

PRODAJA KRALJEV

Kralji ulice so časopis, ki ti daje možnost, da na cesti ne ostaneš lačen. Ko ga imaš v roki, veš, da je vreden več kot evro, če ga pravilno ponudiš stranki. Resnejša težava kot hrana je bivališče, pa tudi vera vase, da si sposoben časopis prodati. Poznal sem veliko oseb, ki se niso brigali zase in na koncu jih je pojedel alkohol ali droga. Škoda. Večinoma so bili v življenju razočarani in substance so jim dale možnost pozabe. Včasih se ti v življenju zgodi kakšna pozitivna stvar, in če je ne znaš obdržati, je to enako, kot da se nikoli ni zgodila. Po navadi si takrat rečeš, če bi se to še enkrat zgodilo, bi ravnal drugače. Torej, če je ta pozitivna stvar vredna obžalovanja, jo v prihodnje poskusimo obdržati, negovati. Zdaj pa bom vzel Kralje v roke in postal milijonar. Postal bom kot Stric Skopušnik iz Račjigrada. Tako.

LP Sony (Dejan Kokošinek)

CVETKE OD TOD IN TAM COVID-19

Vem, da je že dolgočasno govoriti in pisati o tej koroni. Toda dolgočasno je na momente tudi življenje v tem evforičnem (na trenutke) obdobju. Medtem ko se v državi več ne ve, kaj je prav in kaj ne, je naš blok tak lep odraz naše države.

Pred mesecem dni je bil namreč blok polepljen z opozorili upravnika glede nošenja mask. Opozorila s strani varnostnika in klicanje policije – o vsem tem sem že pisal. In zdaj? Vsa polepljena opozorila ... »jih je ne več«. Kako? Jih je veter odnesel ali jih je muca popapala? Ostala so le še tista, ta humana, od KU. Varnostnik ne opozarja več. Baje, da še niso klicali policije tisti ta panični. Vse gre kot po ustaljenem kopitu življenja pred korono. Zakaj že? Mar so se stanovalci že naveličali vsega skupaj? Mar so se jim končno odprle glave? Mar so se jim ...? Bog ve, če ni niti on pozabil. Skratka, nihče več ne jebe korone in zaenkrat še nisem slišal, da bi se kdo okužil. Čudno, saj imamo v bloku kar nekaj tistih črnih tarč, ki bi morale pogoltniti ta hudičev virus kot magnet železo. Ampak ne! Naj nam bo jasno kot nebo brez oblaka, da ne govorim, da virusa ni. Le zdrava kmečka pamet je potrebna in v našem bloku je očitno dovolj kmetov. Le logika je potrebna, ki jo je v Sloveniji le še nekaj promilov. In vse bo lepo in krasno in mirno in blaženo.

Tako nam bog Manitu pomagaj.

Taubi

NEK AJ

CESTNIH

ZALJUBLJEN

Pred 11 leti sem se iz Bolgarije preselil v Slovenijo. Sem me je pripeljala ljubezen, v domovini pa sem pustil staro hišo in svojo psičko Asjo. Ko si zaljubljen, vidiš svet z drugačnimi očmi. Vse je lepo in pozitivno, človek ima zagon in moč, da bi premikal gore. Zdelo se je, da mi je bila celo sreča bolj naklonjena, saj sem hitro dobil zaposlitev in tudi stanovanje sva si najela. Morda že stokrat slišana zgodba, a tudi moja, kot mnogo drugih, se ni končala kot pravljica. Ko dobiš nekaj, kar ti veliko pomeni, pazi na to, kajti vse lepo še prehitro mine. Danes, ko sem osamljen, ponujam Kralje ulice ter razmišljam, kaj bi lahko storil drugače. Mraz iz kosti in tesnoba v duši mi prežene nasmeh pozitivnega mimoidočega.

Bolgar

RAZLIKE, RAZLIKE

Stojimo v vrsti pred trgovino in čakamo. Večina malico – takšno ali drugačno. Lačni smo.

Naslonjeni na steno se pogovarjata prijateljici.

Ena me ošine s pogledom in reče drugi:

»Ne morem verjeti, kako se lahko nekateri tako zapustijo, poglej, kako rit ima ta ...«

»Ja, vidim, če bi bila taka, se ne bi mogla niti v ogledalo pogledati!«

»Jaz belega kruh ne morem jesti. To tako redi.«

Draga moja, še trdi kruh ti bo dišal, ko boš enkrat v življenju zares lačna.

Bolgar

IZOBILJE

Centi so zlata vredni, brez njih ne moreš dobiti kruha.

Iva Tisa

NI VODE

Pred malo manj kot letom dni sva se z mojo boljšo polovico končno preselila iz baze oziroma ceste v sobo malo izven centra Ljubljane. To je bila sobica s souporabo sanitarij in kuhinje, najemnina je bila 100 evrov po osebi. Ugodno. Kakor za koga. Nekaj mesecev sem bil primoran živeti sam, ker je bila draga odsotna, najemnina se je takoj dvignila na 150 evrov.

Ker ni bilo pralnega stroja, sem nabavil rabljenega. Operem eno pranje in glej ga zlomka, na zimo odklopijo lastniku vodo. Dva najemnika sta takoj odšla, pametno, saj sta zaposlena v gradbeništvu in se je treba vsak dan tudi umivati. Pa si človek misli, eh, saj se bo ta problem rešil, ko dobi lastnik najemnino petih podnajemnikov. Pa ni bilo tako. Voda je prihajala v dveh desetlitrskih sodih, in še ta je bila primerna le za WC. In tako se je obrnil mesec brez vode, ni tuša, oprati tudi ne morem ničesar. Če mrkne še elektrika, bo res tema. Sedaj si morava zopet iskati novo bivališče. Mislim, da si za 150 evrov človek zasluži vsaj vodo iz pipe. Ko že misliš, da si našel nek prostor, v katerem boš ob rednem plačilu najemnine brezskrben ... Težko je, trudim se, ponujam časopis, a vsak večer me skrbi, če bom lahko nekje v miru prespal noč. Ne želim živeti v večnem strahu za bivališče.

Jenko

NAIVNOST

Sem bil priča dogodku nek dan na postajališču LPP, ko sem se utrujen od ponujanja Kraljev odpravljaj domov. Bil je slab dan, zaslužil sem le nekaj evrov v petih urah. Pa prinese po Slovenski ulici dve osebi, ki sta imeli v rokah list papirja in neke plave akte. Pa hodita od enega do drugega pa zahakljata eno punco, rekel bi, da ni imela več kot 17 let. Pomolita ji list papirja, na katerem piše, da pobirata prostovoljne prispevke za pomoč gluhih. Punca ne vpraša ničesar, ampak da iz žepa 20 evrov ter jih hoče deset nazaj. S kretnjami jo prepričujeta, naj pusti dvajsetaka, in s prsti kažeta na list, da dajejo drugi tudi toliko. Pa stopim do te punce in jo vprašam, če ve, za kaj je dala deset evrov. Ja, za gluhe, reče. A sta imela kakšno uradno priponko, identifikacijo, kar koli? Kaj res še nisi slišala, da so to goljufi in sploh niso gluhi?nemi?

Ljudje so res naivni, in takih je še veliko. Povem vam, da je imel eden od njiju kar lep kupček denarja v žepu. Videl sem, ko je punco vrnil desetaka. Ne pustite se nasrati in ne podpirajte nečesa, kar najverjetneje sploh ne obstaja. Vzemite si vsaj minutko in zahtevajte, da se oseba legitimira z uradno izkaznico za gluho-neme, saj to, da se izkorišča njihova prizadetost, je res poden od podna. Raje kaj pojejte za teh deset evrov ali pa kupite kakšen izvod Kraljev ulice, boste vsaj lahko kaj pametnega prebrali.

Jenko

SREČA JE ...

V preteklem tednu sem nekajkrat v hipu občutila nenadno srečo. Nekega večera sem s starši sedela v dnevni sobi in smo si spontano ogledali Brunota, primitivnega avstrijskega geja, ki gre seveda prav čez vse meje. Trenutek molka, nato pa neroden smeh, nisem edina. Tako pretirano, še tako prav. Občutila sem tisto srečo, ko je vse v redu z malo primitivnosti, brez občutka šramu pred domačimi. Nepričakovano te osreči ali nasmeje, ko to najbolj potrebuješ. Podobno občutje sreče sem doživela ta vikend, ko smo šli v Metliko in sem šla po kosilu počivat dol v spodnji štuk.

Larissa

CEPLJENJE

Že leto dni smo zaradi virusa praktično zaprti. K sreči so dokaj hitro razvili cepiva in nam omogočili cepljenje. Sam sem se kot kronični bolnik s prvim odmerkom cepiva AstraZenece cepil 18. februarja. Izpolnil sem cepilni obrazec, nato so mi izmerili telesno temperaturo in vse pomembne vitalne funkcije. Cepili so me v levo ramo. V predverju ambulate sem počakal 15 minut, nato so mi ponovno izmerili vse vitalne funkcije. Dobil sem še cepilni kartonček in odšel. Sedaj čakam na drugi odmerek. Stranskih učinkov nisem imel. Pozivam vse, da se cepijo, ker bomo le tako ustrezno precepljeni. Bolje to kot pa prekuženi, saj je to povezano z večjim številom okuženih in posledično z večjo umrljivostjo. Ostanite zdravi.

Robert Žerjav, Lesce

ANEKDOTE IZ PRODAJE

GARAŽNA HIŠA TRDINOVA

Epidemiološka slika se je končno izboljšala, vlada je omilila ukrepe in življenje se končno počasi vrača v normalne tirnice. Po enem letu lenarjenja in čakanja, da se stanje izboljša, sem se lahko brez strahu, da se ja ne bi po nepotrebnem izpostavila morebitni okužbi, končno vrnila na svoje prodajalno mesto pred garažno hišo na Trdinovi. Prav vesela sem bila, ko so me delavci v garažni hiši, kot tudi mimoidoči, ki jih nisem videla že mesece, toplo sprejeli.

Seveda je bil strah pred okužbo prisoten, a obenem je bilo čutiti tudi veselje drugih, da so lahko zunaj na svežem zraku med ljudmi. In prav ta socializacija, kratki pogovori z mimoidočimi in topla beseda, je marsikomu manjkala. Tudi meni. Zato bi se rada zahvalila vsem rednim kupcem in kupkam uličnega časopisa za spodbuden in pozitiven ponovni začetek ponujanja časopisa.

Špela

PUSTNI TOREK

Vesela, da lahko spet ponujam Kralje ulice, sem se tudi tokrat vestno odpravila pred garažno hišo. Bil je mrzel pustni torek, veter je bril čez podhod, v katerem sem stala, in nikjer ni bilo žive duše. Ulice so letos stradale pustnih mask, za razliko od prejšnjih let. Kljub začetnemu navdušenju sem po dveh urah zmrzovanja, ne da bi prodala en izvod, že skoraj izgubila upanje. Pripravljala sem se na odhod, ko je do mene pristopil gospod, s katerim pogosto pokramljava, in mi z nasmeškom na obrazu prinesel vrečko, v kateri je bil svež pustni krof. »Prinesel sem ti krof, enega najboljših v Ljubljani,« je rekel in mi pomolil vrečko. »Res, da je majhna pozornost, upam, da ti bo teknilo,« je še dodal. Z veseljem sem ga pojedla in ta, četudi majhna pozornost, mi je občutno polepšala mrzel dan. Hvala iz srca.

Špela

NESPODOBNO POVABILO

Na svojem prodajalnem mestu srečujem vse vrste ljudi, saj je podhod pred garažno hišo zelo pretočen. Ker delam tam že več let, večino mimoidočih poznam in moram reči, da so zelo korektni in imamo prijeten odnos, jaz nisem vsiljiva in jih ne nadlegujem, stranke pa prijazno poklepetajo z menoj ali pa lépo odzdravijo. Se pa najde včasih tudi kdo, ki ima neprimerno opazko ali ponudbo. Tako se mi je zgodilo, da sem gospodu ponudila redni izvod časopisa, ki ga ni želel, rekoč, da nima časa za branje, zgrabil pa je priložnost in me hudomušno vprašal: »Bi rada zaslužila kaj več?« Ko ti nekdo postavi tako vprašanje, vsaj v krogu brezdomnih, takoj veš, kam pes taco moli. »Kaj točno pa imate v mislih?« sem ga vprašala. »Nič posebnega, iščem punce, ki so lepe, suhe in bi bile pripravljene narediti erotične fotografije. Bi bila za?« Začudeno sem ga pogledala in mu odločno odkimala. »Sej bi ti dobro plačal,« je še dodal. Še enkrat sem mu povedala, da nisem za in da raje ponujam ulični časopis, ki ga tudi samá soustvarjam, pa čeprav gre za minimalen zaslužek.

Špela

Mariborska stran:

MOJA NOČNA MORA

014
KRALJI
ULICE

Svojo zgodbo bom začela z zahvalo Kraljem ulice, ki so mi pri mojih 63 letih omogočili dostojno življenje. Bila sem brezdomka. Ne zanikam, da nisem bila vsaj malo sama kriva.

Ime mi je Majda. Moja zgodba je življenjska in resnična. V naši ljubi Sloveniji vseskozi omenjajo, kako se pomaga ljudem, ampak hkrati se sprašujem, če so ti, ki to radi govorijo, kdaj pogledali v domove za brezdomne. Jaz sem izkusila življenje v njih, vi pa lahko presodite sami, če so takšna zavetišča primerna za nas, ki smo v tej državi delali več kot 40 let in nato ostali tako brez službe kot strehe nad glavo. In kako se je začela moja nočna mora? V Mariboru sem se rodila in živela 60 let. Končala sem trgovsko šolo, vendar zame v tem poklicu ni bilo službe. Zaradi tega sem si poiskala delo v Elektrokovini za tekočim trakom, potem pa sem delala na oddelku AOP deset let. Nato sem dobila službo kot trgovka v blagovnici KVIK, tam sem delala eno leto na samopostrežnem oddelku, nato pa še v Timi na Teznem naslednjih pet let. Zaradi zaposlitve za določen čas in krize, ki je prihajala, sem po vseh teh letih ostala brez službe in se bila primorana znajti po svoje. Pristala sem na socialni podpori. Moja svetovalka, gospa T., mi je bila bolj v škodo kot korist. Ker sem videla, da nedelo ni zame, sem odprla Okrepčevalnico Maška na tržnici Tabor. Oblast je v tistem času zahtevala, da se okrepčevalnice preimenujejo v bar, zato sem kmalu ime spremenila v Bar Flaška. Z barom sem imela veliko dela, a hkrati mi je bil tudi v veliko veselje. Življenje do mene ni bilo prizanesljivo, v tistem času sem doživela hudo prometno nesrečo in pristala na vozičku, zaradi česar sem spet mogla h gospe T., ki mi je metala polena pod noge.

Sedaj pa h glavnemu delu zgodbe. Zakaj sem bila deložirana? In to na vozičku s papirji, da sem invalid 1. kategorije? Po 30 letih dela sem v najem dobila stanovanje od javnega stanovanjskega sklada, česar sva se s partnerjem zelo razveselila, saj sva pred tem stanovala v dražjem privat stanovanju. Ko sva se preselila, mi je gospa T. ukinila socialno

Mariborski skvot

Foto: Mojca Bizjak

podporo z besedami, naj me vzdržuje partner, ki je od ZPIZ a dobival 390 evrov. Bil je nezmožen za vsako delo, jaz pa nisem več vedela, kaj naj narediva samo z enim prihodkom. Najemnine in stroškov nisva zmogla plačevati. Gospa T. je šla celo tako daleč, da mi je grozila, da bo poiskala priče, da z Jakijem živiva skupaj. Nisem več mogla niti k zdravniku, ker me Jaki, moj partner, ni mogel zavarovati po sebi, saj še ni bil upokojen. Obrnila sem se na medije, novinarka je prišla k meni domov in napisala članek, tudi gospa B. Č. je imela na radiu intervju z dvema socialnima delavkama, prišli so tudi s 24ur. Gospa T. je bila baje odsotna. Niso mi mogli pomagati, saj so v tej naši Sloveniji vsi javni uslužbenci zelo zaščiteni oziroma lahko, kot kaže, vsak dela po svoje. A šla sem še dalje, poklicala sem direktorja za bolnikove pravice, ne spomnim se njegovega imena, že šest let je tega. Tajnica, ki me je sprejela, je bila zelo prijazna gospa, pisala je v Ljubljano. Tam sem potem končno dobila priznano kategorijo invalidnosti 1. stopnje in tudi premije za nazaj. Najprej sem nakazala nekaj denarja stanovanjskemu skladu

in napisala ministru prošnjo, da bi dolg odplačevala po obrokih, vendar je bila moja prošnja zavrnjena. Ker dolga nisem mogla poravnati, so me oktobra deložirali. Jaz sem spet vzela kufer v roke – kljub temu da sem bila na vozičku, Jaki pa resno bolan. Menjali so ključavnico, imela sva samo 30 dni, da odpeljeva svoje stvari.

Moram še napisati, da je edina gospa, ki mi je pomagala na socialni službi, gospa B. Ona me je poklicala in vprašala, če res ničesar ne dobivam, jaz sem ji povedala po resnici in tudi to, da ne morem k zdravniku, ker nimam urejenega zavarovanja. Uredili sva denarno socialno pomoč in enkratno izredno lahko obiskala. Le malo je takih, ki znajo biti človeški, kot denimo gospa B.. Vem, da je v Mariboru veliko takšnih zgodb. Zato še enkrat hvala Kraljem ulice za njihovo pomoč, saj znajo res prisluhniti in pomagati. Njihovemu uredništvu in vsem zaposlenim se še enkrat iskreno zahvaljujem.

Majda Celan

Mariborska scena:

Renato Volker – Rene

POMLADANSKO ČIŠČENJE DUŠE

Življenje očitno nima zasilnega izhoda. Slej kot prej se zatečeš v lastno slepo ulico. Videti je, da je včasih pobeg edino, kar ti ostane. Migrantov je več vrst. Umik pa ni nujno priznanje poraza. Včasih gre le za iskanje zavetja pred nevihti. Tudi utrjeni jeleni spomladi rukajo v gluho tišino in upajo na uslišanje. Ko si čisto na dnu, imaš dve možnosti. Ali utoneš ali se odrineš nazaj navzgor proti površini. Ali kot je rekel Banksy: »Če si utrujen, ne odnehaj, nauči se počivati.«

Pred mojim odhodom v Sarajevo sva z Rokom Zorcem posnela grafiti poezijo mariborskega Lenta. Začela sva s »Tigre za gitre, tipe za tipke«, ki krasi zid pri pekarni Drava na Koroški cesti nasproti gasilcev. Za prvim oglom je težko berljivi, kot se za lezbijke zgodovinsko spodobi, »Mb je naše mesto, vaše lezbijke«. »Dear sunshine, I would like to strongly encourage you to show up in my room more often. Egotrip.« Ob tem slavonspevu soncu je ob stopnicah ganljivi grafit »Mama, ja te volim, a ti me bacaš«. In sem šel na trip. Dobesedno. Mama ni niti trenila. Pravzaprav ji je odleglo. Tudi njej manjka sonca za gitrami kretenskih ukrepov. Še zmeraj si v kopalnici nadene masko, preden gre ven. Pa z bakterijsko pljučnico se daje. Pol pa bodi pameten. Ampak človek je lahko pameten samo zase. Pa še tisto je bolj tak tak. Utrujen od jalovih protestov, sicer čisto solidnih kulturniških intervencij, policijskih poročil, kazenskih položnic in grizenja za lastni rep sem sedel na avtobus in se odpeljal na svobodno ozemlje, v Sarajevo. Kdo bi si mislil, da bo deda kdaj bežal na jug. Domov, v preteklost. Sem pač ciganska duša in potrebujem življenje okrog sebe. Slovenija me v tem kriznem času niti ni tako zelo razočarala, kot mi je dala vedeti, da je pač pasivna, pohlevna mula, ki potrebuje korenček na palici, bič in ostroge gospodarja, da se spomni, da je v sorodu z rasnimi lipicanci. Pa tudi te so že davno osedlali tuji gospodarji. Bečki konjušari, pa če nam paše ali pa ne. Ampak tako pač je.

Začel sem se spraševati, kako lahko vsaj začasno rešim sebe. V nabito polnem avtobusu ni bilo prostora za korono. Niti za hitri, kaj šele PCR test. Na pot sem šel brez njega. Z osebno in vero v humanost. Slovenskih carinikov ni nič brigalo, kam grem. Hrvat me je vprašal, če je Sarajevo moja končna postaja. Bosanec pa se ni dal

in je hotel pisni PCR test. Od kod, lubica? Jaz sem ja upornik. In me je zvlekel dol z busa, v neko zakajeno kuhinjo, in se delal pametnega, da tako pa ne gre, čeprav sem mu pokazal neko fejk SMS sporočilo na telefonu, ki sem si ga sam poslal. Ni kupil. Se pa je prodal. Potem ko mi je zagrozil z vrnitvijo na Hrvaško in sem iz denarnice potegnil 20 evrov, se je nasmehnil in rekel, da tako poceni pa ni, in sva zglahala na 26,20 ali 50 KM. Sem vam rekel, da sem ciganska duša. PCR test bi me stal 95 evrov. Se rajši drek pišem in se po nagi riti po žiletke drajšam. Tako sem že pri vstopu v Republiko Srbsko, takoj za mejo, v zakajeni beznici, ob espressu za 80 pfeningov, kar je ene 40 centov, dojel, da sem profitiral 70 evrov. Po prababici sem žid, ja. Saj res. Preden sem odšel na pot, me je Tjaša Zorc, mene in še dobrih 70 drugih, med njimi Zorana Predina, Violeto Tomič, Klemna Ramovša in Roberta Waltla, povabila k branju Dnevnika Ane Frank. Mnogi slovenski umetniki, ki so blizu politični desnici, so sodelovanje menda zavrnili. Kakšen človek moraš biti, da zavrneš tak projekt? Posneli smo torej živo videoknjigo. Na voljo vam je na YouTube. Ni za kaj.

V Sarajevo sem prispel ob sedmih zjutraj. O. Moj. Bog. Po desetletjih, ko sem se zadnjič sprehajal tukaj, sem bil v popolnem kulturnem šoku. Beg na jug je upravičil vse podzavestne strahove. Vojna še zmeraj traja. Na vsakem koraku ruševine. Na vsakem vogalu bolečina. Obrazi na tramvaju so pod maskami kričali od groze. In jaz sem si prišel sem napolnit baterije? Šta je tu je. Stanovanje sem najel v predmestju. Prišel sem se spočit, dokončat knjigo in po možnosti znoret se na vikend avanturah. Danes sem skozi okno s slabo vestjo gledal grčave abrahamovke, ki so se na vrtu pred hišo šle motično poljedelstvo. Jaz, dekadent, pa na sprehod na izvir reke Bosne, ki je slab kilometer od hiše. Tudi tukaj vidiš zamaskirane prestrašence uživati v neokrnjeni naravi. Med račjekljunimi milficami, ki se pripeljejo sem s Porsche Cayeeni, da prakticirajo nordijsko hojo, sem srečal tudi slovenske športnike na kondicijskih pripravah. »Kot na Zelencih,« se je eden nasmejal. Kar nekaj minut sem čakal na laboda, ki je končno ustregel moji definiciji kičaste perspektive bosanskega narodnega parka. Potreboval

Aprilja Lužar

Ruk, ko ljubim

sem spremembo, izziv, dramo. Potreboval sem polno sončno teraso lokala, kjer mi je natararica z nasmehom ponudila kapučino. Pogrešal sem svobodo gibanja in utrip življenja. V Mariboru ne bi sekal drv za kurjavo, kot sem jih včasih pri omi na dvorišču, in z njimi polnil kulnišče. Ne bi kramljal s sosedom Angležem, ki je s svojim dekletom iz Kitajske prav tako predkoronsko pribežal sem. Verjetno se doma ne bi dvakrat zaletel v kuhinjske elemente. Kot rečejo Bosanci: »Srečom potrefi me u glavu.« Verjetno ne bi bil izven zone udobja. Gotovo ne bi bilo tega pisanja. Že zato se je splačalo. Doma sem postajal apatičen, nemiren. Če ne bi šel, bi zbolel. V Mariboru je restavracija Sarajevo. Tudi Ljubljana jo ima. V kleti, na vogalu Nazorjeve. Tja sem lani odnesel bronasti obesek Vučka, maskote sarajevske olimpijade, ki mi ga je podaril ata. Visi nad blagajno. Vučko, ne ata. Ata je na Pobrežju. Na Poštni v Mariboru je lokal Baščaršija. Ljubljana ima Deset u pola. Na Glavnem trgu je Stari gril, kamor sva s pokojnim očetom hodila na čevape v lepinji. Okus Maribora. Včeraj sem bil na čevapih na sarajevski Baščaršiji. S polnimi pljuči sem vdahnil tesnobo, ki jo tukaj, pa čeprav samo za nekaj ur, preglasi zdiznilandizirani mali Istanbul. Vrnil sem se domov.

Šele danes se dobro zavedam, kaj je odšlo z očetom in z Jugo. Če bi ata zdaj sedel zraven mene, bi mi, diskretno, med požirkom piva rekel:

»Jebeš zemljo, koja Bosnu nema.«

Foto: arhiv KU

Klavdijin zdravstveni kotiček:

Klavdija Stanonik, Društvo Stigma

TERENSKO DELO

V okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike (2014–2020) Ministrstvo za zdravje koordinira program Razvoj in nadgradnja mreže mobilnih enot za izvajanje preventivnih programov in programov zmanjševanja škode na področju prepovedanih drog. Gre za deset programov terenskega dela z uporabniki prepovedanih drog v izbranih nevladnih organizacijah in zdravstvenih institucijah, ki zajemajo aktivnosti preventive, zmanjševanja škode, zdravljenja in zdravstvene rehabilitacije.

016
KRALJI
ULICE

V moji službi je terensko delo zelo zanimivo. Opravljamo ga večkrat tedensko. Na teren gremo s kolesom, oprtanim s torbami in nahrbtnikom, kjer hranimo vse pripomočke za injiciranje in sanitetni material. Poskrbeti moramo, da imamo materiala dovolj, saj ga uporabniki nujno potrebujejo. Enkrat mesečno se vozimo po Ljubljani in raziskujemo okolico. Predvsem kraje, kjer so naši uporabniki, in kraje, kjer najdemo zavržene igle. Vse natančno pregledamo in poslikamo. Nato o tem obvestimo Snago. Imajo ekipo 42 zaposlenih, ki pobira po Ljubljani in okolici uporabljene gane.¹ Največ jih najdemo na Ljubljanskem gradu, v Tivoliju, pri Rimskem zidu ter na ploščadi pred Cankarjevim domom. Največje zbirališče odvisnikov pa je pri Mercatorju na Metelkovi. Našega prihoda so vedno veseli, saj jim ni treba hoditi v naše dnevne centre. Ves potreben material dobijo že na terenu.

Na žalost pa na terenu ne morem izvajati oskrbe ran, zato vse uporabnike, ki imajo težave z ranami od avtov² ali drugih

razlogov (npr. sladkorna bolezen), povabimo v svoj dnevni center v Župančičevi jami, kjer imamo prirejeno ambulanto v ta namen.

¹ Injekcijska igla.

² Absces, do katerega pride zaradi zgrešenih šotov, tj. injiciranja v tkivo ob veni.

CEPLJENA

Končno sem tudi sama prejela datum cepljenja proti covidu-19.

Bila sem zelo vesela, saj je težko priti na vrsto, ker je večina cepiva namenjena predvsem starejšim starostnim skupinam. Tako sem se odpeljala v ZD Kranj, ki je tudi moj delodajalec.

Prejela sem cepivo AstraZeneca. Prvi dan je bilo vse v redu.

S sodelavci smo šli še na pijačo, pri tem smo upoštevali vsa navodila NIJZ ja; nošenje maske in oddaljenost meter in pol do dva metra. Ponoči pa so se začeli pojavljati simptomi. Tresla me je mrzlica, oblival hladen pot, imela sem bolečine v mišicah, glavobol. Grozno.

Bolečine sem si lajšala z analgetikom. Klicala sem svojo zdravnico, kako si lahko pomagam. Svetovala je, da naj »odležim« in da so stranski učinki zelo v redu, ker telo proizvaja protitelesa. Bila sem v tako slabi koži, da sem podvomila, da se bom šla cepit še v drugo. Zdravnica mi je svetovala, da so učinki cepiva boljši, če vzameš še drug odmerek. Še vedno pa moram nositi masko in upoštevati vsa navodila NIJZ ja, saj sem lahko tudi asimptomatski prenašalec.

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Foto: Nada Žgank

JAN FEB MAR APR MAY JUN JUL AUG SEP OCT NOV DEC
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Story time... sm si dala šanso (ja, seb), da grem na dejt s tipom, ki mi je še neki časa pri srcu. Je reku, da me pelje na sladoleđ v mesto. Kaj gre lahko sploh narobe, ane? Sej je blo vse kul, sladoleđ, sprehod, pogovori... POGOVORI. Hodva ob trnovski plaži in prav, če greva gor po Elpprovi na pijačo do Saxa. "O.K." marsirava torej proti lokalu, jst na polno razlagam, kako smo se mel z mojimi Winkicami v Tolminu in ob tem (seveda) ful krilim z rokami... prežem, naenkrat me je zmarjkal. Za sekundo sm misla, da me je kdo ugrabu sred ceste ob 16h. Pred 30 folka. NE. Letim mim vseh lokalov na ulci in ugotavljam kaj the fuck se dogaja. Ja letela sm. PO MINUTI se končno ustavim, ko sm slišala "FAK". Guess what! Nek vinjen tip me je pobral s kolesom in me šlepu skor do cerkve. Moj dejt se je ustavu nekje sred laufanja za nama, da je lahko umru od smeha. Ta drug tip me gleda, jst gledam njega, tišina. "ej fak sori mal sm nepozoren". A RES? Glinkar si me skor do doma zafuru ponesreč... Potem je še reku, da gre kr na pir. Jst pa na pločniku sedim pa kontam kere sreče sm lahko, da grem na dejt (tip je še zmer cepu) in me zbije pijanc na kolesu. Od takrat naprej... NIKOL VEČ.

IT'S ALL GONNA BE FINE.

IN MEMORIAM: MIHA ANDOLJŠEK

»Matilda je v svoje koščno naročje vzela še enega dolgoletnega člana društva. Zapustil nas je brat, sin in stric Miha Andoljšek. Umril je tik pred vselitvijo v dodeljeno bivalno enoto. Umril je na ulici.

V prvem epidemiološkem valu sva se z Miho precej zblížala. Živel je v našem 24-urnem začasnem zavetišču na Rimski. Dva meseca sva se skoraj vsak večer družila v skupnem prostoru. Ko se je znočilo, smo ga spremenili v kino. V času prvega zaprtja države smo si ogledali toliko filmov, da se je izbor boljših proti koncu vala že pošteno krčil. Stanovalci in stanovalke so imeli seznam želja. Večinoma so bili to novi filmi, ki so si jih želeli ogledati, vendar te možnosti na ulici niso imeli. A tudi filmskih klasik ni manjkalo. Miha je vsak večer sedel za prenosnim računalnikom in bedel nad tem, da filmski večeri potekajo karseda nemoteno. Ko pomislim nanj, se mi pred očmi vedno najprej izriše ta prizor. Ta dva meseca odmika od uličnega življenja sta tako blagodejno vplivala nanj. In tudi na vse druge. Upam, da je brezpredmetno razpravljati o tem, kako nastanitvene razmere vplivajo na človekovo počutje.¹ In nato je prišel teden, ko je Miha dobil svojo bivalno enoto. Majhno, a svojo, s ključi od vhodnih vrat. S seboj je želel vzeti svojo ulično vzmetnico. Priskrbeli smo mu novo, vendar je trmasto vztrajal pri svojem. Nisem ga uspel vprašati, zakaj je temu tako. Preden je izdihnil, sva govorila po telefonu, dogovarjala sva se glede vselitve. Naslednji dan je na Metelkovi gorela svečka. Naj ti bo rahla zemlja, Miha!«

Jean Nikolič

¹ Ko prebijemo zunanje opne navidez nepropustnega sveta brezdomstva, pridemo do mnogih globokih in neizčrpnih tem (npr. osamljenost, bivanjska izpraznjenost, (ne)navezanost, odvisnost, ontološka negotovost itd.), povezanih z vsemi nami, do bistveno človeških tem. Pri brezdomnih pa so teme, ki so eksistencialno pomembne za nas vse, pogosto najbolj poudarjene in boleče. Povzeto po: Razpotnik, Dekleva (2007), Brezdomstvo v Ljubljani.

»Že nekaj časa si čakal na pošto in me vseskozi spraševal, če je že prišla. Naposled je prispela in te čakala na Kraljih. Trikrat sem ti prišel povedat, da te čaka pošta, pa sploh nisi odreagirala. Mislil sem si, da si le konkretno pobot, pa je bilo očitno precej huje.

Petek dopoldan je bil, ko sem prišel do Kraljev in videl na tabli tvoje ime. Pošta te je še vedno čakala. Vedel sem, da si v slabšem stanju, in sem zato prosil delavko v dnevnem centru, če ti jo lahko jaz odnesem. Veder nasmešek na njenem obrazu je izginil. Oči so se ji orosile in tako sem izvedel, da te ni več med nami. Že nekaj tednov je tega, a še zdaj ne morem pomisliti nate brez solznih oči. Najbolj me jezi, da je v pismu pisalo, da si ravno dobil svojo nastanitev, in bi se rešil ulice. A ta zgoraj je imel očitno drugačne načrte in te je dan pred vselitvijo vzel k sebi.

Spoznala sva se lani v začasnem korona zavetišču, kjer sva bila cimra. Tvoj optimizem in cinično sarkastični smisel za humor sta mi bivanje tam precej polepšala. Vedno si bil dober do mene in tudi malo si pazil name, saj si bil na sceni veliko bolj izkušen. Bil si sicer odvisnik, a zaradi tega nič slabši. Včasih si mi kaj ponudil. Kadar sem ponujeno sprejel, si delil z mano in mi tako olajšal kak težek večer. Če sem pa zavrnil, pa nikoli nisi še enkrat vprašal. Najbolj se te bom spominjal po tem, da si bil človek, in to z veliko začetnico. Pogrešal bom tvoj nasmehek in tvoj humor ter najine klepete. Spomnim se, ko sva se ga skupaj zadelala in me je zaradi moje nizke tolerance skrbelo, da ne bi padel dol. Rekel si le *ne sekiraj se, saj sem dal le pol grama*. Temu sva se vedno nasmejala. Počivaj v miru, legenda!«

Čuri

»Miha skp smo skvotali, skup marsikaj doživeli, lepo ti bo za mavrico, na koncu se še srečamo. Še zdaj imam cote, ki si mi jih dal.« Mary Jane
»Večkrat sem ga videla, da je čistil smeti, ki so jih drugi brezbrizno odmetavali po ulici.« Andreja

Foto: arhiv Mihe Andoljške

»Miha, zelo mi je žal zate. Bil si zelo prijazen in večkrat sva se kaj pogovorila. Škoda!« Špela

»Ni minilo 24 ur kar sva se pogovarjala in kadila cigareto, pol pa se zgodi to. Ne morem verjeti, kaj se v zadnjem letu in pol dogaja nam, ki smo na Kraljih ulice. Naj te naš oče in angeli v nebesih varujejo! Moje sožalje svojcem in prijateljem!« Igor
»Sožalje še od mene Rib'nčan, kdaj sem ti pomagal malo pometat, drugače si bil pa vedno do mene prijazen in spoštljiv, respect, kakor tudi jaz do tebe seveda. Upam, da si neke na lepšem sedaj. Groza, res groooza!« Tadej

»Jaooo, Miha ... Kolk neprespanih noči sva preživela skupaj. Počivaj v miru!« Igor
»Mihi, govoril si mi: »Pikica, ti si moj angel.« Sedaj si ti moj angel. Počivaj v miru, ljubezen!« Tula

»Miha, divji jezdec, vsaka tekma s tabo je bila užitek. Spidič, počivaj v miru!« Tadej
»Lepi spomini nate Miha – od Jaklovca do Ribnce. Počivaj v miru!« Simonca
»Spidič, ajd čao, se vidiva!« Tamara
»Miha, počivaj v miru. Kako mi je hudo zate! Zares si bil na mestu fant, malo je takšnih. Žal mi je ...« Urška

It's all for nothing if we don't have freedom.
And freedom is what you had.
At a young age you had a glimpse of it
You followed it, you tasted it.
It took control of your strong mind and beautiful smile.
It took control of you.
It made you forget your roots, your family and sometimes your mind.
Then it was taken away from you, and you returned changed.
You said - I will change.
And then, one night, a fresh breeze of the cold street brought back the feeling.
Feeling of freedom that was - and it took you right back into it's chains.
And since then, it never let go.
Freedom became your home; free people became your family and freedom was your drug.
And on that warm Friday morning the freedom hugged your body and soul forever.

Be free, dear Miha.

AG

PROSTOVOLJCA, KI KRPATA RANE IN RAZPOKE V ZDRAVSTVENEM SISTEMU

Ljudje z izkušnjo brezdomstva težje dostopajo do zdravstvenih storitev zaradi različnih razlogov, od katerih sta visoko uvrščeni stigma in nespoštljiva obravnava osebja do ljudi, ki izstopajo iz večinskih okvirov. Posledično ljudje z izkušnjo brezdomstva na mnogih področjih trpijo zaradi več bolezni, bolezenski poteki so pri njih težji in zapleteni, tudi umrljivost med brezdomnimi je večja kot v splošni populaciji. Vse to potrjujejo tuje, pa tudi domače raziskave, žal pa tudi izkušnje, ko člani in članice Društva Kralji ulice vse prezgodaj zapuščajo naše občestvo.

Vemo tudi, kaj je treba narediti: zdravstveno oskrbo je treba približati ljudem, jo prenesti v okolje, kjer ti živijo, jo narediti dostopno in spoštljivo. Nekaj korakov v tej smeri smo v Sloveniji poskušali narediti z uvedbo posameznih praks mobilne zdravstvene oskrbe, a v preteklem, z epidemijo obarvanem letu so te ponudbe trpele in skopnele. Potrebe pa naraščajo.

Na to sta se odzvala Mohammed Alburai in Tine Drašak, prijatelja, odrasla človeka, prostovoljca, slehernika. Prvi stik z brezdomstvom sta imela pred enim letom, ko sta se skupaj z aktivisti iz Roga odzvala na praznino, ki je zazevala ob prvih ukrepih po razglasitvi epidemije, ko je sistem zastal in so ljudje na ulici ostali brez osnovnih potrebščin. Aktivisti so jih sprva oskrbovali s čajem in hrano, Mohammed, ki se je v Gazi, kjer je prej živel, kot zdravstveni asistent priključil mnogim prostovoljnim akcijam v okupiranem območju ter kasneje tudi delal kot voznik reševalnega vozila, pa je hitro opazil, da so mnogi brezdomni v zelo slabem zdravstvenem stanju in da sam na tem področju lahko prispeva. Aktiviral je še prijatelja Tineta, ki je v zrelih letih maturiral ter lani vpisal študij socialnega dela, in od tedaj tvorita prostovoljski tandem, ki predstavlja novo stalnico v življenju ljudi na ulici.

Medijske objave so pripomogle k temu, da je za njiju izvedela širša javnost, postopoma sta se povezala z Rdečim križem in s Kralji ulice, kjer imata zdaj dvakrat tedensko dvourni dežurstva za vse, ki potrebujejo previjanje rane ali oskrbo kake druge akutne zdravstvene potrebe.

Začela sta peš in krožeč po terenu s polnimi vrečami opreme v iskanju ljudi, ki bi potrebovali oskrbo, nadaljevala s kolesoma, na kateri sta montirala improvizirane nosilce opreme, zdaj pa sta dvakrat tedensko prisotna v dnevnem centru Kraljev ulice na Pražakovi. V pogovoru izrazita zavedanje, da ima prisotnost na ulici svoje prednosti, vendar pa zaprt prostor v dnevnem centru vendarle nudi boljše pogoje za delo, kot so zaščita pred različnimi vremenskimi pogoji, varen in čist prostor, stol, voda iz pipe, oprema na doseg roke. Terensko delo je tudi zelo naporno. Priznata, da

Foto: Špela Razpotnik

jima osebne okoliščine niso več dopuščale, da bi ga nadaljevala, če pa že, bi pri tem potrebovala okrepitev. Poudarita pa tudi, da jima prav redno prostovoljno delo po drugi strani pomaga prebroditi obremenilne življenjske okoliščine, s katerimi se spopadata. Čeprav ne delata več neposredno zunaj, pa ostajata budna, ko hodita po ljubljanskih ulicah. S pogledom iščeta ljudi, ki jih oskrbuje, in vabita nove, ki bi potrebovali oskrbo, pokličeta jih tudi po telefonu, saj razumeta, da upoštevanje dogovorjenih terminov ni vselej samoumevno, če živiš na ulici. Tine ima do uživalcev drog, ki so vselej najslabše zdravstveno oskrbeli del naše družbe, poseben odnos. Pri 16 je tudi sam uporabljal droge, s tem kasneje zaključil, ostal pa mu je odpor do uživalcev. Pravi, da je prav prostovoljno delo z njimi nanj delovalo terapevtsko, saj se je že ob prvih stikih rešil obremenjujočih čustev, ki jih je čutil do njih zaradi lastne pretekle zgodbe.

Kako res je, da je odpor Tine premagal, potrjuje Aleksander, ki hodi k njima previjati rane na nogah zdaj že več kot dva meseca in opaža vidne spremembe na bolje, četudi zunanji opazovalki njegove odprte rane težko delujejo spodbudno. Pravi, da je prvič prišel k njima zadržan, a je dvome hitro opustil, ko je začutil pristno spoštovanje in zavzetost s strani obeh, ne nazadnje pa tudi njuno kompetentnost.

Ko mediji poročajo o Mohammedu kot prostovoljcu, pogosto izražajo začudenje, da begunec v Sloveniji opravlja tako potrebno in častivredno delo. Vsekakor nam lahko njuna zgodba predstavlja zrcalo, ob katerem se zamislimo, kam gremo kot družba. Tine se vpraša, ali nam res potepuški psi sežejo globlje v srce kot človek, mimo katerega gremo in ki je ostal brez vsega. V Gazi, pripoveduje Mohammed, pa čeprav je življenje tam zaradi obleganja na meji mogočega, je solidarnost v skupnosti nekaj nujnega in samoumevnega. Ko v bombnem napadu komu popokajo šipe, ko kdo ostane brez strehe nad glavo ali potrebuje plačljivo medicinsko pomoč, za vse to poskrbi skupnost, vsakdo prispeva, kolikor more, nihče naj ne bi ostal sam.

Seveda je za delujoče mreže, ki bodo nudile varnost in blaginjo vseh ljudi v mirnih okoliščinah sodobnega sveta, odgovorna država, torej skupnost nas vseh. A ravno pobude, kot je Mohammedova in Tinetova, opozarjajo na razpoke v sistemu, ki jih je treba pokrpati, da nam skupnost ne razpade na množico posameznikov, ki ne vidimo več drug drugega.

Četrtekov zdravstveni termin sem s prostovoljcem preživela Špela Razpotnik

Foto: Špela Razpotnik

Foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:

Besedilo: Fantom Ulice

OUTIRANJE

020
KRALJI
ULICE

Sem fant, moški srednjih let, ki sem odraščal na periferiji te prelepe Slovenije in že od nekdaj vem, da sem nekako drugačen od drugih. Bolj kot nogomet in žoga so me zanimali nogometaši, mladi fantje, ki so se podili po vaškem igrišču in na koncu preznajeni obležali na zelenici. Mikalo me je, da bi se jim pridružil, vonjal njihov znoj in se jim nekako predal. Čudni občutki za osnovnošolca s podivjanimi hormoni, ki se nekako ni našel v okolju, kjer živi. Ja, že od druge polovice osnovne šole sem čutil, da me privlači isti spol, da sem gej. Občutka, ko te vleče k nekemu prepovedanemu sadu, si nisem znal razložiti in skrivaj sem gledal za mladimi vojaki, športniki in še kom. V revijah so se že pojavljali oglasi za »diskretno druženje v dvoje« in kar nekaj takšnih revij smo na skrivaj brali med šolskimi odmori. Prav spomnim se izjave sošolke, češ *sej pedri so samo stari tipi, ki so se očitno naveličali žensk*. V meni sta se odvijali čudna dilema in zmeda. Sem edini takšen najstnik v tej skupini? Bile so igrice s sosedom v smislu spoznavanja telesa in odkrivanja drug drugega, vendar z njim o tem nekako nisem mogel govoriti. Tako sem živel med dvema ognjema, v temi in neznanju na eni strani ter ognju poželenja in strasti na drugi. Bližal se je konec šolskega leta in konec osnovne šole, ko sem se prvič ojunatil in se javil na Antenin oglas za diskretno druženje. Zbral sem pogum ter se resno dogovoril za srečanje v enih izmed term v bližini svojega domačega kraja. Na moje precejšnje razočaranje je imela oseba veliko več let, kot je napisala v pismu, samo vseeno je bila želja premočna in ostal sem v njegovi hotelski sobi in takrat prvič občutil užitek oralnega seksa. Od strahu sem bil otrpel in se nisem upal niti premakniti, tako je vso zadevo opravil on. Po končanem sva šla na obljubljeni pico in takrat mi je omenil, da je to najbolj varen seks in da ni možnosti za prenos HIV-a, a o tem nisem kaj preveč razmišljal, kljub temu da je bila v javnosti ta debata pogosta, saj sem si govoril, da se to dogaja le v Ameriki, Afriki ali kje drugje bogu za hrbtom, daleč stran od naše prelepe domovine. Izkušnja je bila potrditev moje spolne usmerjenosti in tega, da so pedri le stari ljudje. Obisk pri njem je minil in vztrajal je z dopisovanjem, dokler ni pisem odkrila moja mama, medicinska delavka in človek panike obenem. Dnevi, ki so si sledili, so minili v smislu obsojanja, zasliševanja in groženj. Spet beseda o AIDS-u in panika, da ga bom dobil zdaj in takoj. Bili so dnevi kriz, depresij in otožnosti. Najbolj sem v tistem času pogrešal prijatelja oziroma zaupnika, s katerim bi se lahko pogovoril ter ga vprašal za nasvet. Telefona doma nismo imeli, tako da kak preprost klic na kakšen zaupen telefon ni bil mogoč, poguma, da bi šel na pošto ali v javno govorilnico, pa mi je takrat tudi primanjkovalo. Počitnice so minile in začela se je srednja šola ter s tem moja selitev v mesto, kjer sem živel in pridno hodil v šolo, sklepal nova prijateljstva ter počasi spoznaval mesto, v katerem sem lahko zadihal, kljub temu da sem popolnoma izklopil tisti del svoje osebnosti, ki me je tako zelo morila. Ne morem reči, da se nisem sprejel kot oseba z istospolno usmeritvijo, bolj me je bilo strah občutka samote in skrbi, da sem edini istospolni najstnik na celem svetu. Šola, učenje, kino in gledališče so mi bili beg pred takšnimi mislimi. Tako je minilo prvo šolsko leto in prišle so počitnice in z njimi tudi osamosvojitve ter vojna. Ves ta čas sem v sebi zatiral željo po bližini in seksu. Vse to sem poskušal

Foto: Sandra Požun

nadomestiti z duhovnostjo, meditacijami, učenjem in delom, veliko dela.

Jesen se je začela in poln načrtov sem zakorakal v novo šolsko leto, ki je bilo zame kar prelomno in lahko rečem usodno. V razred je prišel nov sošolec in kot po naključju je sedel zraven mene. Nehoten stik najinih kolen je v meni povzročil vihar in porušil obrambni zid, ki sem ga zgradil. Dokončno sem si priznal, da potrebujem dotik moškega telesa, njega ob sebi in v sebi. Potrebujem! Ponovno sem odgovoril na oglas, in tokrat je bil mlajši, doma iz mesta, kjer sem hodil v šolo. Kaj hitro sva se zmenila za srečanje in še hitreje je steklo. Sam sem si predstavljal nebesa na zemlji in res sem bil mnogo pogumnejši, toda še vedno neizkušen, ker je bilo njemu celo všeč, jaz pa si nisem upal naravnost pokazati, česa si želim, in tako sem pasivno samo sprejemal njega in njegovo telo. Seveda brez kondoma, toda na njegovo vprašanje, če mi lahko konča notri, sem ga zavrnil, saj se mi je to zdelo dovolj dobra zaščita pred boleznijo, za katero sem se zdaj že zavedal, da le ne domuje samo za devetimi gorami, ampak tudi kje bližje. Ta fant me je popeljal v lokal, ki je bil v tistem mestu dobro znan kot zbirališče gejev, in sem to razumel kot svoj prvi nastop na sceni, kar koli je že to pomenilo. Na svojo veliko srečo in veselje sem spoznal nekaj ljudi svoje starosti ali vsaj nekaj let starejše, tako da se je mit o samih starih pedrih začel rušiti in pred menoj so se odpirali nov svet in nove izkušnje. Spoznal sem, da mestni park ni namenjen samo sprehajanju, predvsem ponoči. Spoznal sem, da obstajajo pogledi, ki nekaj iščejo in obljublajo, da so javni WC-ji lahko uporabni tudi za kaj drugega kot opravljanje potreb. Očitno sem hotel nadoknaditi vse zamujene občutke, in to čim prej, najboljše takoj. Kondom, zaščita in preventiva ter podobne besede niso bile v mojem besednem zakladu in govoril sem si, da se mi nič ne bo zgodilo, če pazim, kam tip konča, in podobno. V zavesti pa sem imel tudi slike shujšanih oseb, zbolelih za AIDS-om, ki so jih začeli objavljati časopisi. Tako sem podzavestno iskal tiste »varne«, bolj dobro rejene partnerje, saj mi je to predstavljalo neko potrditev, da je oseba zdrava. V meni se je prebujala tudi zaljubljenost v sošolca, čustva, ki sem jih moral prikrivati in skrivati, obenem pa sem si želel čim več časa preživeti z njim na pijačah, picah in obiskih kina. Za dijaka sem imel kar veliko denarja, tako da me je z veseljem sprejel v svojo družbo in mogoče to celo malo izkoriščal. Samo, bilo mi je vseeno. Živel sem dvojno življenje. Močno zaljubljen vanj sem hrepenel po njem, obenem pa imel veliko skokov in avantur, v znamenju katerih je minila srednja šola. Moj libido je bil močan in visok, tako da sem bil glede tega kar priljubljen pri mnogih.

Po končani srednji šoli sem se moral vrniti domov v zakoten konec Slovenije, in to je bila zame kar precejšnja muka. Poskušal sem se skoncentrirati na delo in vedno komaj čakal, da je prišel kak dela prost dan, da sem lahko pobegnili v mesto, pa naj bo to Maribor ali Ljubljana. Kamor koli, kjer sem lahko potešil svojo slo in libido in se kljub moralnemu mačku drug dan počutil izpopolnjenega. Saj to sem potreboval.

Sanjaril sem, kako stopam in si me kakšen šofer vzame in izkoristi. Seveda so bile to neuresničene fantazije.

Naročil sem se na Revolver, revijo, ki jo je nekaj let izdajal Roza klub, in si začel dopisovati z enim izmed svetovalcev iz tega kluba, ki me je povabil v K4, zame nov svet, saj kljub svoji odprtosti in družabnosti nikoli nisem zahajal v kakšne nočne klube, diskoteke. Tudi to se je spremenilo, ko sem neko nedeljo šel in ga žural kot še nikoli. Spoznal sem veliko ljudi in z njimi koketiral ter imel nekaj nedolžnih dotikov. Bil sem »teletina«, neko sveže meso na sceni, zanimiv za večino. Fanta, ki sta me povabila in pri katerih sem prespal, sta me pred spanjem opozorila, da je kar nekaj oseb, s katerimi sem se menil, HIV pozitivnih. Še posebej je izstopal en svetlolas in poskočen fant, ki je bil središče zabave. Vseeno pa sem si govoril, da se pač to meni ne more zgoditi, in se me to še vedno ni dotaknilo, vsaj ne toliko, da bi se zamislil in začel uporabljati kondome. Varen seks je bila zame besedna zveza, ki mi nekako ni šla skupaj. Še vedno sem si želel vsega in še več.

Preko oglasa sem spoznal novega partnerja, s katerim sem se super ujel, in začela sva se resno dobivati, saj mi zaradi njega razdalja ni bila problem in sem bil zanj vedno pripravljen oditi tudi na drug konec Slovenije. Hodil sem tudi na žurke, ki so se začenjale na Metelkovi, sicer skromno, toda začetek je bil. Tam je vedno bil tudi fant, za katerega so mi povedali, da je HIV pozitiven. Slišal sem, da se je dobival tudi z mojim partnerjem, s katerim sem preživel mnogo divjih noči, a se z njim o kakšni zvestobi nisva pogovarjala. Nisem bil ljubosumen, toda v meni se je prvič pojavil nek strah, kot ena streznitev. To sem mu omenil in on je to zanikal, nisem pa se zavedal, da je bilo mnogo ljudi na sceni enostavno preveč nevoščljivih in namerno niso privoščili sreče nikomur.

O svojih dvomih in skrbeh sem govoril s svojo osebno zdravnico, ki mi je priporočala testiranje. Da sem se malo pomiril, sem res šel, in to kar v bolnišnico v našem kraju. Sprejela me je zdravnica, ki sem ji zaupal svoje strahove in je vse to neobremenjeno poslušala in si brez obsojanja zapisovala informacije, ki sem jih podajal. Po odvzemu krvi sem vedel, da me čaka zelo dolg teden, ko bom čakal na rezultate. Sestra, ki mi je vzela kri, mi je prijazno ponudila, da lahko izvid posreduje moji mami, ki je delala v isti bolnišnici. Šele takrat sem se zavedel, kako neumno je bilo od mene, da sem šel v to ustanovo, kjer so me zaradi staršev poznali skoraj vsi. Seveda v to nisem privolil in sem sam prevzel zapečateno kuverto, ki sem jo kaj hitro odprl. Rezultat: virus HIV nereaktiven. Hm, spet panika. Zaradi svojega pomanjkanja znanja medicinske terminologije sem si predstavljal, da imam prisoten virus, ki še ni aktiven. Pri tem je spet priskočila na pomoč moja osebna zdravnica in me potolažila ter mi položila na srce uporabo kondoma ter zdravo pamet. To, da sem bil gej, je ni motilo, resno pa je opozarjala na nevarni virus in druge zadeve, ki sem jim bil izpostavljen z neodgovornim vedenjem pri seksu. Njen nasvet je bil, da je najbolje imeti enega partnerja. S kondomi me je oborožila moja babica, ki me je tudi prva sprejela kot geja.

Imel sem kar dobro službo, manjkala mi je le ljubezen in, če sem iskren, tudi seks. Ker sem rad delal v gostinstvu, sem se odločil za sezonsko delo na slovenski obali, saj me je življenje v majhnem kraju dušilo in vedno bolj sem razmišljal o selitvi

v večje mesto. Ob vsakodnevnem delu sem še vedno našel možnost za kakšno seksualno sprostitve. Le malo me je skrbelo, če se o meni izve v hotelu, kjer sem delal, saj še nisem bil popolnoma outhiran. Prijeten lokal v Piranu in množica turistov so mi ponudili možnost, da sem dobil svoje. V tistem času je v meni dozorela odločitev, da se osamosvojim v Ljubljani in zaživim v velikem mestu. Sicer do tega ni prišlo čez noč in je terjalo kar nekaj odpovedovanja. Tudi težko fizično delo, ki sem ga opravljal, mi ni bilo težko, obenem pa sem spoznaval gostince in si tako iskal možnosti za delo naprej. To je bil čas, ko sem spoznaval lepote parka Tivoli in nočnega življenja. Živel sem v samskem domu ter si začel iskati stanovanje ali sobo. To sem si našel, prav tako tudi službo, ki mi je bila bolj pisana na kožo. Strežba.

Nastopila je doba interneta, ki je postajal dostopen tudi v knjižnicah, lokalih, in tako sem vedno pogostejše zahajal v razne klepetalnice in počasi se je vsa scena začela seliti na medmrežje. Na enem izmed chat kanalov sem spoznal fanta, eno leto starejšega od sebe, iz občasnih srečanj se je rodila ljubezen in sčasoma tudi skupno življenje. Tudi najini družini sta naju sprejeli. Bil sem srečen. Tako je minilo nekaj let srečne zaljubljenosti, vzponov in padcev, preprirov in tudi razumevanja. Lahko bi rekel, da sva sčasoma postala kot zakonski par, naveličana drug drugega. Začeli so se pojavljati skoki čez plot. Vsak je iskal nekaj več, nekaj drugega, oba sva bila krvava pod kožo. Tako sem spoznal njega, fanta, ki mi je spremenil življenje in mi ga obrnil na glavo. Bil je strasten ljubimec, ki mi je popolnoma zmešal glavo, tako da sem pozabil na najvažnejše, zaščito. Posledice tega sem občutil čez nekaj mesecev, ko sem se nekega dne zbudil z angino, kot je jo diagnosticiral moj osebni zdravnik ter me v slabih treh minutah nagnal iz ordinacije z receptom za antibiotike. Toda tega kar ni hotelo biti konec, nasprotno, stanje se je slabšalo iz dneva v dan, tako da na koncu nisem mogel vstati niti iz postelje, pa tudi moje telo je postajalo vedno bolj rdeče. Moj partner me je ponovno peljal k osebnemu zdravniku, ki je bil tisti dan odsoten, nadomestni zdravnik pa me je pod nujno napotil na infekcijsko kliniko, kjer mi je specialist rekel, da je to alergična reakcija na zdravila, ki mi jih je predpisal zdravnik. Infuzija, ki sem jo prejel, je stekla in šel sem domov ter upal, da bo zdaj vse v redu, saj sem imel dovolj bolezni in ležanja v postelji. Toda moje telo je šlo po svoji poti in stanje se je slabšalo, kmalu nisem mogel v sebi zadržati niti grizljaja hrane in niti požirka vode. Bil je petek, ko me je moj, delno pod prisilo, ponovno peljal v bolnico in sem na pol mrtev čakal v čakalnici, da me ponovno sprejme zdravnik. Rdečice po telesu nisem več imel, toda vse drugo je bilo porazno. Začuden sem pogledal zdravnika, ki je dejal, da sem mnogo boljši in kaj sploh težim. Nekaj trenutkov zatem pa sem vstal in mu pobruhal lep del ordinacije. Moj partner, ki je vse to opazoval, je zdravnika odločno vprašal, češ se bi ga vi upali imeti samega doma čez noč, češ da on odhaja v nočno službo, kar sicer ni bilo res, toda vseeno ...

Po hitrem postopku so mi našli prosto posteljo in uredili vse potrebno za sprejem in že prvi večer so se začele vse možne preiskave, od slikanja pljuč, odvzemov krvi in med drugim tudi testiranje na HIV. To je bilo moje drugo testiranje in čez nekaj dni so prispeli rezultati, tokrat pozitiven izvid. Zanimivo, da neke panike nisem čutil, še manj pa jeze. Imel sem občutek, da se to ne dogaja meni, da sem samo opazovalec neke zgodbe, ki jo živi nekdo drug, da so to samo sanje, ki bodo jutraj minile. Zdravnik me je kaj hitro postavil na realna tla, ko mi je prinesel pest tablet in mi razložil, da jih bom jedel vsak dan do konca življenja. Vem, da sem ga vprašal, koliko časa mi še je ostalo.

Kraljevi recenzor:

KINODVOR V LETU PREIZKUŠENJ IN IZZIVOV

Skoraj leto dni po razglasitvi epidemije covid-19 se v Kinodvoru spominjamo, kaj vse je prineslo teh 12 mesecev. Leto 2020 si bomo zapomnili kot obdobje številnih preizkušenj in izzivov, a tudi kot leto novih, v prihodnost usmerjenih idej, predvsem pa spoznanja, da se lahko tudi v najtežjih časih zanesemo na svoje zvesto občinstvo.

Ob ponovnem odprtju kina v juniju so se v mestni kino namreč vrnile vse generacije obiskovalcev. Prišlo jih je več, kot smo jih lahko sprejeli. V letu 2020 smo jih našli več kot 50.000, čeprav smo le 72 dni delovali brez omejitev, 137 dni z omejitvami, kar 157 dni pa smo bili zaprti. V Kinodvoru verjamemo, da se bodo obiskovalci v kino spet vrnili, ko bodo razmere to dopuščale.

»Mika me, da bi rekla, da sem pri kinu najbolj pogrešala druženje, socialno življenje. A v resnici se za tem 'socialnim stikom' skriva nekaj večjega. Ko se usedem v kinodvorano na svoj rdeč stol, opazujem ljudi. Mlade, stare, pare, vse takšne in drugačne. V tistem trenutku, preden se začne kateri koli film, se počutim povezano. Kot del neke skupnosti. To sem pogrešala najbolj. Biti del neke skupnosti, pa tudi če le za kratek čas, ko sedim v kinodvorani in v tišini opazujem množico.« Uma

Najbolj gledan film leta je z 2107 gledalci postal Čas deklstva Grete Gerwig, sodobna priredba priljubljenega romana. Sledi ji Dnevnik Diane Budisavljević, dolgo zamolčana zgodba o ženski, ki je med drugo svetovno vojno iz ustaških taborišč rešila na tisoče otrok. Na tretjem mestu najdemo velikega zmagovalca lanskih oskarjev, korejski film Parazit. Tudi izvedbo festivalskega programa, ki predstavlja enega od treh osrednjih programskih stebrov mestnega kina, je v letu 2020 zaznamovala epidemija. Samo za Festival dokumentarnega filma smo našli nadomestni termin. Trije so bili prestavljeni na kasnejše datume (Festival frankofonskega filma, Festival migrantskega filma in Otok v Ljubljani), enega smo izvedli »na obroke« (Mednarodni festival žanrskega filma Kurja polt), kar nekaj pa jih je potekalo izključno na spletu (Animateka, LIFFe in Festival LGBT filma). Mesto žensk, Festival kratkega filma FeKK in Bobri so edini festivali, ki so lahko ob upoštevanju preventivnih ukrepov potekali v kinu.

Kljub dolgima obdobjema zaprtja smo v 2020 predvajali kar deset slovenskih celovečercov. V prisotnosti ustvarjalcev smo izvedli premiero slovenskega filma Polsestra, 16. edicijo Naših kratkih in v okviru Otoka v Ljubljani še premiero filma Človek s senco. Sredi

Foto: arhiv Kinodvora

junija smo odprli Kinodvorišče, svoj letni kino v atriju Slovenskih železnic, s slovenskim dokumentarcem Hči Camorre. Kot odgovor na delovanje v spremenjenih razmerah smo zasnovali tudi Kino na zahtevo, s katerim smo v času omejitev obiska v Mali dvorani omogočali ogled izbranega filma v želenem terminu za zaključeno skupino do desetih oseb.

Zaradi pandemije se vsa filmska industrija spoprijema z eno največjih kriz v svoji zgodovini. Še nikoli prej kine niso bili zaprti v takem obsegu in tako dolgo. Industrija je naredila hitre in občutne premike k »novemu«, »spletnemu« in »hibridnemu« modelu začetka prikazovanja filmov. Vendar poročajo tudi o pozitivnih opažanjih: med producenti, distributerji in filmskimi ustvarjalci se je povečalo zavedanje o pomembnosti kinematografskega prikazovanja za uspeh filma. Spodbudni so tudi rezultati raziskav, ki so preverjale varnost kinematografov ob upoštevanju varnostnih ukrepov, saj do zdaj ni bil zabeležen niti en primer širitve koronavirusa zaradi okužbe v kinu. Zato smo prepričani, da se bodo ljudje vrnili v kine, kot je Kinodvor, ki ponuja raznolike programe in festivale za najširše skupine obiskovalcev ter skrbi tudi za izvajanje filmske vzgoje. Spodbudni odzivi med zaprtjem in predvsem v času ponovnega zagona kažejo, da obiskovalci pogrešajo kino in da so navade obiskovanja kina močne.

Kinodvor

RAZLITA TINTA: KINO ŠIŠKA, 9. 3.

Razlita tinta ali nekdanji Stripolis so mesečna spletna predavanja in pogovori o stripu s poznavalci in ljubitelji te umetnostne zvrsti. V marčevski luži razlite tinte sta o prevajanju stripov govorila pesnica, prevajalka in urednica založbe VigeVageKnjige Anja Z. Golob in pisatelj, komik in prevajalec Boštjan Gorenc – Pižama, ki sta z moderatorko Pio Nikolič podrobneje razložila, da pri prevajanju stripov ne gre samo za pisano, temveč tudi za risano besedo oziroma celoten kontekst.

Na temo nemih stripov lahko 6. aprila prisluhnete stripovski kritičarki in članici uredniške ekipe revije Stripburger Katji Štesl. V maju pa bo na Razliti tinti gostoval glavni urednik Cankarjeve založbe Aljoša Harlamov, ki bo čas namenil 60 letnici obstoja kulturnega stripa Zagor, po Alanu Fordu najpopularnejšem stripovskem liku na prostorih bivše skupne domovine, ki neprekinjeno izhaja že 60 let. Zagor vztraja in kljubuje digitalnim časom.

Foto: arhiv Kina Šiška

Priporočam, da si predavanje z marčevskima gostoma – tako kot tudi pretekle posnetke – ogledate na YouTube kanalu Kina Šiška. Razlita tinta se namreč publiki predstavi vsak mesec.

Jan Omahne Femec

IN LAŽEM O REŠITVI.
NEUMORNO BOMBARDIRAM REKLAME SOVRAGOV.
ABORTIRAM VEČKRAT DNEVNO.
ZAPIRAM PRETEKLOSTI MAPE.
ZADIHANA LEŽEČ KADIM IN PIŠEM. PIŠEM.

SAMABOMBUM

Foto: Sandra Požun

Igor Pison

SKOK

Foto: osebni arhiv

024
KRALJI
ULICE

Dejstvo je, da so moji kolegi mevže. Lastnim očem niso želeli verjeti, ko sem se povzpел na ograjo, ki ločuje most od praznine pod njim. Njihovi glasovi so nenadoma utihnili, kot bi ugasnil radio. Tega sem se zavedel, ko sem naenkrat slišal le zvončkljanje vponk, ki sem jih stiskal k pasu. Sklonjen sem gledal gležnje ter med rebri in nadlaktom za trenutek pogledal v smeri klape: zdeli so se kot netopirji z zaritimi tacami v siv asfaltni trak in glavami, štrlečimi v nebo, ki ga še nisem videl tako jasnega. Mirno sem rekel – Ne skrbite! – in si znova začel stiskati tisti pas okrog gležnjev. Zelo dobro sem vedel, da je bila elastika dobra, vedel sem to! Oni pa mi niso hoteli verjeti, evo. Tako kot vedno. Anna mi je skušala nekaj povedati, seveda, nekaj je namignila, toda usta so molčala. V taki tišini sem slišal celo šumenje njenega usnjenega kombinezona, medtem ko je roko stegnila v mojo smer. Ostala je v tišini, čeprav sem doumel smisel njene kretnje. Ko sem vstal, sem se še zadnjič obrnil in se vsem nasmehnil, njej sem namenil najdaljši nasmeh. Ko je srečala moj pogled, ji je postalo jasno, da me ne morejo ustaviti: veliki skok je bil že odločen. Anna je spustila roko. Vedno mi pravi, da sem trmast, a se iz njenih ust to sliši bolj kot pohvala in ne kot očitek. Nisem mogel več nazaj, moj dan je bil, to sem opazil po močnem soncu, ki je bledilo velik del sinjine nad mano, to sem razumel iz pomladanskega zraka, ki še ni bil nasičen od soparice, to sem zaznaval iz Guidovega izzivalnega pogleda. Edino on je še sedel na motorju in se ni želel pridružiti mojemu zadnjemu pozdravu. Roke je prekrizal na prsih in strmel v zrak. Vsi smo ga imeli radi, čeprav je bil velika baraba, nastopač v večnem iskanju pozornosti. Vedel je, da nas telesno vse prekaša. Bil pa je preproste glave, ki ni znala oceniti nevarnosti, zato je lahko tudi sam postal nevaren. Prekašal sem ga v odbitosti, in to ga je motilo. Med kolegi sem edini častilec adrenalinskih užitkov, ki jih nudi skok v praznino. Te občutke lahko razumejo le redki. Veliko pa je takih, ki jih zato žre zavist. Seveda je bilo lepo in razburljivo pluti z jadralskim padalom, ampak ta, ta skok bi bil zame veliki finale nepozabnega dne.

Foto: Jonathan Klok

Okej, priznam, da je bandžidžamping (kot mu reče moja mama) norčija za utrgane. Nekaj vznemirjenja pa si je treba v življenju le privoščiti! Drugače je samo čisti dolgčas: služba, dom, kolegi in (morda) še kaka ona mimogrede. Ampak, Kristus, Guido določenih stvari ne more razumeti, najbrž se tudi napreza, ne more jih pa dojeti s svojo pametjo. Hudiča! Malce pustolovskega duha se privošči tudi štirinajstletniku – ki je res naiven in neodgovoren! –, a to, da bi petindvajsetletnik ne vedel, kaj dela, že ne more biti res.

Dan je bil moj. Stal sem na betonski ograji, ki me je ločevala od groze. Videl sem konice čevljev, bližale so se robu, ki je mejil z ničem. Obšla me je lahna vrtoglavica. Škoda, da nas niso ustvarili s krili. Zaprl sem oči, da bi se znova našel, nato sem spet pogledal konice čevljev, ki so bile prilepljene na zaključek betona. Onkraj je zijala le praznina. Nobene vrtoglavice. Drevesne krošnje – onih bonsajev tam dol – so se redčile na mestih, kjer je tekel majhen, skoraj neznaten potok. Kot bi bil kreda na zeleni tabli. Globoko sem vdihnil. Rokavi na majčki so plapolali kakor zastavice. Veter me je klical. Veliko bolj vztrajno od Anninega pogleda. Čutil sem ga, bil je podoben prijetnemu vonju, čeprav ne takemu, ki bi se mu za nič na svetu ne mogel upreti. Prepozno je bilo za pomisleke in kolegi so to vedeli. Ko se je vetrič polegel, sem v zraku okrog sebe zavohal kolonjsko vodo. Pripravljen sem dvignil roke kakor

Kristus. Še zadnjič sem pogledal konice stopal, se lahko odlepil in premaknil težo vnaprej.

Morda je prav to najbolj nenavaden trenutek, takrat ko zbereš pogum, zapustiš betonski zidek in vidiš, kako se betonski nosilec, ki je bil do tedaj skrit, prikaže iz sivih senc. Vse bolj postaja vodoraven, čeprav je navpična puščica: to je najdaljši trenutek, ko pomisliš, da se lahko vse ustavi. Le bonsaji, ki se napihujejo, in kredasta reka, ki postaja vedno širša. Vse je zelo hitro, misli so prazne, slap šumi v ušesih, v iznakažena lica pa piha veter podzemnega vlaka. Vse strmo pada.

Vpiješ, da bi upočasnil padec, ne zaradi strahu, ampak ker ti je všeč in ker želiš, da mu ne bi bilo konca. Le malo počasneje spuščajte, please, da mi padanje bolj tekne. Oprimeš se navideznosti svobode.

V tistih trenutkih ne pomisliš, da bi se elastika lahko pretrgala.

Da se to lahko res zgodi.

Izvirno besedilo je bilo objavljeno v zbirki Squarci (Razpoke), Ibiskos Editrice Risolo, 2011.

Prevod Primož Sturman

Vir: Društvo slovenskih pisateljev

www.vrabecanarhist.eu

Izza rešetak:

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam bo v veselje brati ga in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjenega, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Ponedeljek, 8. 6.

Po celonočnem razmišljanju sem spisal pismo, ki sem ga poslal ministru za pravosodje g. Klemenčiču in časopisu Delo.

Gospod minister!

Ne vem, kako naj začnem, vendar se mi zdi potrebno, da vam napišem to pismo, čeprav mi je jasno, da nanj ne boste odgovorili oziroma ga boste dali v urejanje svojim podrejenim, ki ne poznajo psihologije in so kot »furmanski konji« vpeti v zakone, ki niso nikomur jasni (niti njim).

Zakaj gre? Preprosto za sodišča, ki so izgubila sposobnost razmišljanja. Moj primer je poskus kraje hrane v trgovini v vrednosti 18 evrov. Iz tega so sledili policija, obravnave na sodišču, sodni vročevalec, pisma in navsezadnje kazni dveh mesecev zapora. Koliko sem stal državo in davkoplačevalce? Po mojem laičnem razmišljanju 4000–5000 evrov. Prepričan o tem, da sem edinstven primer, sem se sprijaznil in šel v zapor. Tu pa ... Človek, ki je za eno klobuto dobil mesec dni zapora; človek, ki je za poskus kraje dobil pet mesecev zapora (1 kg mesa in štruca kruha); človek, ki je za poskus kraje treh litrov mleka dobil šest mesecev zapora; ženska za eno čokolado štiri mesece zapora in še bi lahko našteval, pa mi je to dovolj. Koliko denarja bo država vrgla v brezno le za te našete.

Slovenija se hvali, da je napredna demokratična država (Tu smo vsi enaki, eni bolj kot drugi – Orwell) in imamo zato v zakoniku možnost opravljanja del v splošno korist. V mojem primeru smo za to vrsto prestajanja kazni zaprosili jaz, Društvo Kralji ulice, društvo Ekvator in Društvo Sintropija. Odgovor: prošnja zavrnjena kot neutemeljena. Zakaj ta neutemeljenost ni bila nikjer utemeljena? Pa tu ne gre le za moj primer, da nam bo jasno. Gre za splošni primer države, ki zapira kurje tatove in s tem črpa denar davkoplačevalcev, istočasno pa joka, da nima denarja. Koliko javnih del bi bilo lahko opravljenih na ta način? Zakon tega ne dovoljuje? Če ne, potem so ga zapisali kravarji, ki ne poznajo logike. Upam le, da se ne bo zgodilo njim, da končajo na tej strani rešetak. Samo oni ne bodo končali tu, ker ima zakon dovolj lukenj, da se lahko varno skrijejo v njih.

Po laičnem in logičnem razmišljanju sem prišel do zaključka, da je ogromno zapornikov kolateralna škoda. Po domače: borba proti brezposelnosti. Brez nas bi sodišča še bolj samevala, delavci v zaporu pa bi bili višek. Paziti moramo, da se valilnica kriminala in narkomanije ohrani. Saj so zaporniki potencialne stranke, od katerih živi pravosodna kasta.

025
KRALJI
ULICE

Za konec naj vam še razjasnim, da nisem za to, da se zapori ukinejo. Nikakor. Sem pa za to, da se zaprejo tisti, ki si to zaslužijo. Zadnjič sem v časopisu bral, da je nekdo ukradel (pardon, odtujil) 19 milijonov evrov in po zakonu lahko dobi največ pet let zapora. Le koliko mesecev bo odsedel in koliko milijonov ga bo čakalo zunaj? Jaz pa za 18 evrov dva meseca? Logike ni! Tisti, ki so sestavljali zakon, so v šoli očitno špricali matematiko.

P. S.

Vem, da odgovora od vas ne bom dobil, ga bom dobil pa od javnosti. Vsekakor me do smrti ne boste imeli zaprtega, in ko pridem na svobodo, bom začel boj proti temu šlamparizmu kravatarjev.

Ta pismo marsikomu ne bo všeč. Mi je pa dalo to pisanje nekaj notranjega miru. Tako se danes kljub neprespani noči počutim v redu, vendar se tu občutja izredno hitro izmenjujejo. V trenutku se lahko iz smeha prevesi v jok.

Večer se je začel dokaj burno. Najprej je bila scena v jedilnici za našo mizo. Tri tedne sem sedel sam za njo, prej mi je družbo delal še nekdo, zdaj pa so se priklopili vsi iz sobe. No, danes se je ta nekdo vrnil iz kazenske samice in začel srati, da smo mu zasedli mizo, moral je posredovati paznik, ki ga je poslal proč. Tudi to se dogaja v sanatoriju, ko si ljudje kar rezervirajo sedeže in mize in hitro pride do prepira in živčnih izpadov.

Zvečer sem upal, da bom lahko pogledal TV Dnevnik, Tednik in Studio City. Pozabi. Fantje v sobi so bili vsi naspidirani. Pogovor, napol dretje, drug čez drugega. Miru od nikoder. Preketo, tu ne moreš dobiti tega, kar si želiš. Preveč nas je na majhnem prostoru. Pa še človeška glava, ki v tem živalskem vrtu ni nikoli zadovoljna. Rad bi bil doma!

Taubi

**ODVISNIKI SE DELIJO NA TRI VRSTE. TISTI, KI KADIJO TRAVO, SO LISTAVCI.
TISTI, KI SO NA IGLI, SO IGLAVCI. PIJANCI SO PA SESALCI.**

GREGOR B. HANN

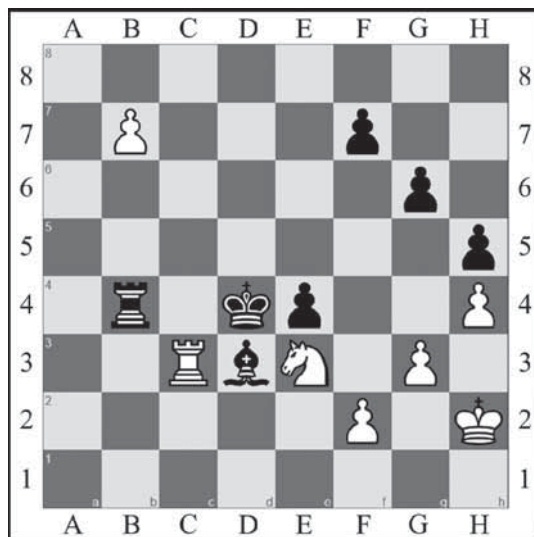
RAZVEDRILO

KRALJEVSKI ŠAHOVSKI PROBLEM

Poišči najboljši potek potez za belega (črni preda igro).

Standardni algebrski šahovski zapis: pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

Jean Nikolič

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 28.

026
KRALJI
ULICE

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

SMS, 22. 2. >> Pozdravljeni, z dobrimi nameni, zgolj v vednost, da boste pozorni. Prodajalcu 891 sem morala posebej reči, »da bi revijo pa vseeno rada!«, potem ko sem jo plačala, kar nekaj je mencial. To se mi je zgodilo prvič in bi rada, da se vaša »dobra ideja« ne pokvari, kakor se je že skoraj vse v naši državi. Želim vam en prečudovit teden.

E-sporočilo, 28. 2. >> Spoštovani, že dolgo let kupujem in berem vaš časopis Kralji ulice. Njegova vsebina se mi zdi izjemna in tudi izbor besedil, ki jih objavljate, me nikoli ne pusti ravnodušne. Po dolgem času sem se zato odločila, da poskusim svojo srečo in vam tudi sama pošljem skromen prispevek, ki se vam morda dopade. Lep pozdrav in vse dobro. Maša

E-sporočilo, 2. 3. >> Spoštovani, dovolite, da pohvalim prodajalca #143, od katerega sem danes kupil izvod vašega časopisa. Časopis je ponujal na dostojen in ugleden način pri spomeniku narodnemu heroju Stanetu. LP Žiga

SMS, 9. 3. >> Moram povedati, da mi je dan polepšal prodajalec vašega časopisa #785. Tako iskreno se je razveselil parih evrov, jaz pa njegovih nekajkrat ponovljenih želja za lep dan! Res mi je polepšal 8. marec. Iskren nasmeh je več kot vsaka roža!

Facebook, 19. 3. >> Pozdravljeni, zanima me, če se je možno naročiti na vaš časopis. Sem iz Žalca in žal redkokdaj naletim na prodajalca. Vsi v družini ga z občudovanjem prebiramo, še posebej članke Tereze Vuk in Sare, ki nas s svojo pristnostjo vedno nasmejita. Vse skupaj vas lepo pozdravljamo! Andreja

OBSOJEN_A NA BREZPOSELNOST?

Na spletni strani društva Ekvator je sveže objavljena zbirka informacij glede zaposlitvenih možnosti in pravic, ki jih imajo osebe, ki so bile obsojene storitve kaznivega dejanja in so bile tako vpisane v kazensko evidenco.

Štiri študentke magistrskega študija Socialne pedagogike (Mojca, Seda, Eva in Petra) smo pri predmetu Menedžment za področje socialne pedagogike v sodelovanju z društvom Ekvator naredile projekt, pri katerem smo se osredotočile na zaposlovanje oseb, vpisanih v kazensko evidenco. V okviru projekta smo preko pogovorov z osebami, ki so (bile) na prestajanju kazni, prišle do različnih vprašanj in dilem, s katerimi se v procesu iskanja zaposlitve srečujejo osebe po prestani kazni. Tako smo s pomočjo brskanja po različnih virih informacij in zakonih ter s pomočjo pravniške službe, ki deluje znotraj društva Ekvator, naredile zbirko različnih vsebin in informacij v povezavi z možnostmi

zaposlovanja za osebe, ki so vpisane v kazensko evidenco. V zbirki smo zbrale odgovore glede pravic, ki jih ima oseba v odnosu z delodajalko_cem, glede vpisa in izbrisa iz kazenske evidence ter možnosti pridobitve izpisa, kje in na kakšen način si lahko poiščete zaposlitev, kako napišete CV (življenjepis) in motivacijsko pismo, ter osnovne informacije o tem, katere storitve vam po prestani kazni nudita center za socialno delo in zavod za zaposlovanje.

Vabimo vas, da obiščete spletno stran www.drustvo-ekvator.org ter pod zavijkom »Zaposlitev po kazni« poiščete odgovor na morebitna vprašanja. Če med informacijami ne najdete odgovora na svoje vprašanje, nam lahko pišete na info@drustvo-ekvator.org.

Društvo Ekvator

MILOŠEV FOTO KOTIČEK: SPOMENIK STEFANU NEMANJI

Foto: Miloš Stolić

Foto: Miloš Stolić

Foto: Miloš Stolić

Foto: Miloš Stolić

Foto: Miloš Stolić

Foto: Miloš Stolić

IN MEMORIAM: ANŽE FAGANEL

Šokirana sem bila ob novici, da nas je letos zapustil tudi Anže. Odkar sva se spoznala, je imel težave z zdravjem, a je bila smrt vseeno nepričakovana in preuranjena. Ne bom pozabila njegovih izrazito modrih oči in nasmeha, pa čeprav se je v njih ves čas zrcalila bolečina. Z vmesnimi presledki sva se srečevala skoraj dve leti. Pomagala sem mu pri selitvi in preganjanju dolgčasa v bolnišnici. Preko

njegovih zgodb sem spoznala, kako nepravilne znajo biti uradne institucije pri obravnavi odvisnikov. Vedno se je boril proti nepravici in sporočila prenašal dalje, da se te enkrat neke končajo. Zdaj se je končala njegova zgodba, a verjamem, da nas od neke spodbuja, da se mi borimo dalje.

Katja Muršič

Foto: arhiv Anžeta Faganela

IN MEMORIAM: POLONA MATUL ŽUJO

Običajno si ti iskala mene, a tokrat so se vloge zamenjale in sem jaz iskala tebe. Pogrešala sem te že od začetka leta, nikjer te nisem srečala. Nekje v sebi sem čutila, da nekaj ni v redu, iskala sem te in v sebi upala, da ne bom slišala slabe novice. Žal so se moji strahovi uresničili. Vedno si govorila, da sva sestrji, ker sva si karakterni tako zelo podobni. Pogosto sva skupaj reševali

tvoje strahove, bolečine in težave, ki so te ves čas pestile. Bila si pogumna, saj ženski na brezdumni sceni, ki je večinoma moška, ni lahko krmariti. Parkirišče pri Metelkovi sedaj sameva. Vedi, da te bomo pogrešali. Veliko si govorila o svojem očetu. Upam, da zdaj skupaj krmarita tam zgoraj.

Katja Muršič

Foto: arhiv KU

www.robaraba.si

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV

Obratujemo kot zadruga, socialno podjetje in usmerjamo stvari na prave konce.

Sredstva namenjamo zaposlovanju ljudi, ki doživljajo brezdomstvo in družbeno odrinjenost.

Naša roba je zaradi nizkih cen dostopna, s spodbujanjem ponovne uporabe pa skrbimo za okolje.

Obiščite nas, podarite in odnesite!

TRGOVINA
Poljanska 14
1000 Ljubljana
T: 059 010 075

Obratovalni čas:
pon.: 12.00 – 19.00
tor.–pet.: 9.00 – 19.00
sob.: 9.00 – 14.00

BUTIK, Skladiščna prodaja:
Studenec 41
1260 Ljubljana – Polje

Obratovalni čas:
pon.–sob.: 12.00 – 17.00
PO NADALJNEGA PO DOGOVORU

Spletna prodaja:
www.robaraba.si

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki_ce z brezdumno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb. Traja 1,5–2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša 6 € za dijake, študente, upokojene in nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.

Pridružite se nam pri odkrivanju drugačne Ljubljane.

DOBIMO SE PRI SIDRU NA KONGRESNEM TRGU, TORKI IN PETKI OB 17.00.

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

– TURE@KRALJIULICE.ORG
– **FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA**

OGLASNA DESKA

Skočite v PRP trgovinico na Poljansko cesto 14 ali v butik in skladišče v Studenec 41. Tam boste našli lončke za rože, okraske, knjige, slike, igrače, umetnine in starine. Ni, da ni, ker mi kupimo vse, kar je zastoj, in podarimo po simbolični ceni. Lahko nam tudi kaj donirate. Več na www.robaraba.si.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihiatričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

Uspešno poučujem angleški jezik.
Gregor: 051 732.740

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu marcu zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - društvu LAJKA za hrano za pse,
 - fotostudiju FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - podjetju LIDL za prehrambene izdelke,
 - društvu ANIMAL ANGELS za hrano za pse,
 - RDEČEMU KRIŽU Ljubljana za dnevne tople obroke,
 - pizzeriji TRAPPA za tedenske pice,
 - fantom iz azilnega doma za frizerske storitve,
 - portalu DOBRODELKO za sanitetni material in higienske izdelke,
 - prostovoljčema Muhamedu in Tinetu za previjanje ran in
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

Urejanje vrtov in okolice ter nega palm in oljk. Tel.: 069 924 752.

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana. Pon.–pet. 8.00–15.00. Tel.: 059 022 503

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak četrtek 10.00–10.45 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli! (Zaradi epidemije se rekreacija trenutno ne izvaja.)

029
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 0,5 odstotka dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVCNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

(davčna številka)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

**PRAVIJO, DA GRE OSEL SAMO ENKRAT NA LED,
LE DA VEČKRAT PRIDE POGLEDAT, KJE JE PADEL!**

ROBERT ŽERJAV

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	0,5

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke

						JOŽE PAUMAN AVTOR	HOTEL V BOVCU	FR. FILOZOF IN DRAMATIK (JEAN PAUL, 1905-1980)	GOVEDAR	ŠVEDSKI JAZZOVSKI PIANIST (LEIF, 1932 DO 1973) ANAGRAM: PAS	TESTAMENT	VRSTA RIB KOSTNIC IZ REDA SLEDI
						KRAJ NA SEVERU FINSKE (anagram: KASA)				OSKAR HUDALES		
						NEKDANJI NORVVEŠKI SMUCARSKI SKAKALEC GRINI				GR. ČRKA (3,14) POSODA ZA ZAKASNO ULOV. RIBE		
						GOZDNA RASTLINA BREZ CVETOV						
						EGIPTOVSKI FARAON (OK. 2551-28 PR. N. S.)	TELEVIZIJA NORV. KRAJ OB REKI GLOMMA			RIMSKA BOGINJA JEZE MARIO ADORF		
V LATINSČINI GLAGOL S TRPNO OBLOKO IN TVORNIM POMENOM						PLANETOID, ODKRIT LETA 1949	ČEČENSKI PRESEDE- NIK MASHADOV	EGIPČANSKI BOG, ZASČITNIK ROKODEL- CEV	STAREJŠA TEKMO- VALKA VERDIJEVA OPERA			
OBMOČJE ZNANJA, DEJAVNO- STI								RASTLINA Z IZRAZITIM CVETOM	PREBIVALKE IRSKE	JAKOB ALJAZ IGLAVEC, OKRASNO DREVO		ZAPRT PROSTOR ZA RACE, RAČJAK
UNIČENJE V KALI											LJUBITELJI- CA	
GRŠKI PEŠNIK EPIGRAMOV (OKROG 400 N. ŠT.)							KDOR SPI V VRECI WESTERN HOWARDA HAWKSA					
ANGLEŠKA PEVKA (RITA)				ANTON KRISTAN		JAVNO PRI- POROČANJE ČESA						
				OPIS, ORIS		GOZDNO BOGASTVO						
VSA VOLNA ENE OVCE SKUPAJ, DO- BLJENA PRI STRIZENJU					LIVARSKI IZDELEK PRIDOBI SE Z MLETJEM ŽITA					AARON COPLAND NEMŠKI DIRIGENT (HORST)		
AVTOMOBIL- SKA OZNAKA TRSTA			ENAKI CRKI			GRŠKI BOG VETROV			IME DANSKE FILMSKE IGRALKE NEMEGA FILMA NIELSEN			
			GLAVNI VEZNIK									
ZADETEK PRI NEKATERIH IGRAH Z ŽOGO IN HOKEJU	INDIJSKI VELETOK					KURIRJI				KATRAN		
	BODICA					POŽELENJE, STRAST				SPODNJI DEL POŠODE		
FAŠISTIČNO KONCENTRA- CIJSKO TABORIŠČE V ITALIJI						OONA CHAPLIN OMAR NABER			AM. FILM, IGRALEC (BRUCE) RDEČI KRIZ			
KEMIJSKI SIMBOL ZA OSMIJ			PODDEBLO MNOGO- ČLENARJEV									
LIDJKA TAVČAR			ZDRAVILIŠČE PRI PADOVI V ITALIJI					ORIENTAL- SKO GOSTIŠČE S PRENOČIŠČI				

ASLAN - ime čečenskega predsednika Mashadova, ASP - švedski jazzovski pianist (Leif), ATNA - kraj ob reki Glomma na Norveškem

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev šahovske uganke:

1: Tc4+, Lxc4; 2: Sc2+, Kc3; 3: Sxb4, Kxb4,
4: b8, črni preda igro.

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana in se potegujte za štiri CD ploščke Balade na bledečih tleh, izvajalcev Kvinton & Borut Gombač. Iskrene čestitke nagrajenkam pravilno rešene februarske nagradne križanke, ki so: Zlatka Brezovar iz Borovnice, Ivi Ovijač iz Kopra, Iva Humar iz Stahovice in Metka Šegula iz Majšperka.

STE MED BOLJ ZNANIMI
TEORETIKI ZAROT.
KAKŠNO JE VAŠE MNENJE
O KORONAVIRUSU?

NE OBSTAJA!

KAJ PA O
5G MREŽI?

PRI LJUDEH
POVZROČA
OKUŽBE S
KORONAVIRUSOM!

Št. 178

**APRIL
2021**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 1 EUR

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

